Mājas Draugs

4. GADS MAIJS, 1953 5./38./NR.

ARĀJAM JĀAR CERĪBĀ

Mākslinieka Anša Bērziņa zīmējums 1. Kor.vēst.9.nod.10.pantam.

MĀC. G. STRAUMANIS

DEBESBRAUKŠANAS DIENĀ

VIŅŠ šķīrās no tiem un tika pacelts debesīs, - tā ap. Lūka beidz liecību par Pestītāja Jēzus Kristus zemes dzīves gājumu. Debesbraukšanas dienā Jēzus šķīrās no saviem mācekļiem, no tautas un zemes, kuŗā bija dzimis, dzīvojis, lai - nesaistīts laikā un telpā - piederētu visiem cilvēkiem, visām tautām un zemēm kā paaugstinātais Kungs un pasaules Pestītājs, kas sēd pie Tēva labās rokas, no kuŗienes Viņš reiz atkal atnāks lielā godībā un spēkā, kad visas dienas būs galā un visas lietas būs pabeigtas.

Debesbraukšanas diena ir liela diena. Īstenībā tai vajadzētu būt lielai baznīcas un draudzes svētku dienai, kad mēs visi būtu dievnamā klāt, lai saņemtu paaugstinātā, svētā Kunga žēlastības un miera svētību, priecīgi Dievu slavētu un dziedātu: "Pilnas rokas paceldams, svētī, svētais Kungs, mūs svētī."

Debesbraukšanas diena ir Kristus goda un uzvaras diena. Dieva un Cilvēka dēls, uzvarējis pasaules ļaunumu, grēku un nāvi, ar savu nopelnu ieguvis mūžīgās dzīvības algu visiem, kas Viņam tic un seko, ir piepildījis pestīšanas darbu un tiek pacelts visaugstākās debesīs, Tēva godībā. Dievs būdams, Viņš nav kaunējies kļūt līdzīgs mums cilvēkiem, ir pazemojies, ziedojis sevi, cietis un miris mūsu labā, palicis paklausīgs Dievam visās lietās līdz nāvei, līdz pat krusta nāvei. "Tāpēc arī Dievs Viņu ļoti paaugstinājis un devis Viņam vārdu pāri visiem vārdiem, lai Jēzus vārdā locītos visi ceļi debesīs, virs zemes un pazemē. Un visas mēles apliecinātu, ka Jēzus Kristus ir Kungs Dievam Tēvam par godu" (Filip. 2, 9-11).

Brīnišķīgi apskaidrots un gaišs ir šķiršanās brīdis: Kristus - zemes likumu un samagumu atbrīvots - viegli paceļas augšup pretim debesīm, pretim mūžīgajam Tēvam. Viņa rokas, kas tik daudzus bija dziedinājušas zemes virsū, svētībā paceltas pār mācekļu pulciņu un visu pasauli. Laikam gan šis brīdis bija tik skaists un cildens, ka mācekļi garā itkā pārvērsti, līdzi aizrauti, vēl ilgi, ne vārda nebilstot, lūkojās augšup, kur dievišķā godībā, pilnībā pacēlās viņu Kungs un Meistars - tagad visas pasaules Kungs un Pestītājs.

Viņi neskuma, neraudāja. Nē! Gaišām sejām, ticības un drosmes pilnām sirdīm tie ātri devās atpakaļ uz Jeruzalemi, nepacietīgi sākt lielo darbu: iet pa visu pasauli un darīt par Viņa mācekļiem visus cilvēkus. Stāstīt, ko bija redzējuši un dzirdējuši, liecināt priecīgi un droši, ka Jēzus ir Kristus, dzīvā Dieva Dēls. Ka Viņš ir ceļš, patiesība un dzīvība ikvienam, kas tic. Un kas Viņam tic, tas dzīvos mūžīgi.

Ja kādreiz, grūtā brīdī, viņu sirdis sāka šaubīties, baiļoties, tad viņi atcerējās vārdus: "Jūsu sirdis lai neizbīstas! Ticiet Dievam un ticiet man! Es aizeju jums vietu sagatavot. Un kad es būšu nogājis un jums vietu sagatavojis, tad es atkal nākšu un ņemšu jūs pie sevis, lai tur, kur es esmu, būtu

KĀRLIS KRŪZA

Stiprā roka

KAS STRAUMEM CEĻUS LEJUP LOKA,
TAS ARĪ TEVI VARĒS VEST
ZEM DZĪVĪBAS VAI NĀVES KOKA.
KAS STRAUMEM CEĻUS LEJUP LOKA,
TAM ARĪ TAGAD STIPRA ROKA
CAUR VISĀM VĒTRĀM TEVI VEST.
KAS STRAUMEM CEĻUS LEJUP LOKA,
TAS ARĪ TEVI VARĒS VEST...

arī jūs... Es jūs neatstāšu bāreņus. Vēl mazu brīdi un jūs mani vairs neredzēsit, un atkal mazu brīdi, un jūs mani atkal redzēsit. Tad jūsu sirds priecāsies, un neviens šo prieku jums neatņems... Pasaulē jums ir bēdas, bet turiet drošu prātu, es pasauli esmu uzvarējis! Mieru es jums atstāju, savu mieru es jums dodu, ne kā pasaule dod... Es esmu izgājis no Tēva un nācis pasaulē, tagad es atkal pasauli atstāju un aizeju pie Tēva." (Jāņa ev. 14 - 16 nod.)

Vai tas var būt, ka Kristus draudze tādā brīdī nebūtu klāt? Kristus debesbraukšanas, paaugstināšanas - goda un uzvaras dienā?

Skaista ir Kristus debesbraukšanas diena, debesbraukšanas ticība, cerība. Žēl, ka nesvinam to vairs tā, kā kādreiz - dzimtenē. Daudz esam zaudējuši.

Daži, kas netic, saka: "Augšāmcelšanās, debesbraukšana? Tas ir brīnums, kam nevar ticēt." Jā, varbūt tas ir brīnums: Brīnums, kas ir visā: mazākā sēkliņā, no kuŗas izaug liels koks. Kviešu graudā, kas krīt zemē un - tomēr dzīvo. Cilvēkā, kas nāk pasaulē. Domā un Dievā, kas ir mūžībā. Brīnums, kuŗā esam, dzīvojam un mūžam ceļamies augšā. Kā lai tam netic? Vai tu tam tici?

MĀC. OSVALDS GULBIS

DZĪVINĀTĀJS GARS

VASARSVĒTKOS

''Burts nokauj, bet gars dara dzīvu.'' (2.Kor.3,6b)

PASAULĒ ir cilvēki, kas nezina, ko tie dara. Tie piesita krustā Kristu un, ja vajadzīgs, piesit krustā arī cits citu. Kristus par viņiem ir aizlūdzis (Lk. 23,34). Bet pasaulē ir arī cilvēki, kas nezina, ko viņi grib, kā viņiem vajaga. Tiem miera nav, un, protams, mieru nest tie nespēj. Kristus par viņiem ir raudājis (Lk. 19,41). Ar veco viņi nav apmierināti. Dzimtenes debesis viņiem par zemu, tēva mājas par šauru, dzīves nasta par smagu un Dieva pasaule - neizdevusies. Viņi ir nesamierināmi opozicionāri, meklētāji, kalnā kāpēji. Bet kalngalu sasniegušī, viņi nopūšas: nav tā, kā viņi bija iedomājušies. Tad viņi paceļ savas galvas, un, raugi: ir vēl augstākas kalnu galotnes. Un viņi kāpj augstāk. Ko viņi meklē? Jā, tā jau ir tā nelaime, ka viņi paši nezina, tik viņu sirdis deg pēc kaut kā nebijuša, jauna, pēc kaut kā ''cēlāka'', pēc kaut kā ''labāka'' un ''skaistāka.''

Jā, kas tad ir tas nebijušais, jaunais?

1. ''Mēs šeitan esam viesi, Ne mājas vietiņā, Šī pasaule patiesi Mūs neapmierina...'' pirms gadiem piecdesmit vai vairāk dziedāja tēvi un mātes kapu kalniņā. Rudens vēji lieca kapsētas baltos bērzus, un bēdas lieca viņu pašu baltās galvas. Viņi bija mācīti un mācījušies liekties. Saslieties, griezt krūtis pretī - Dievs pas'! To jau viens otrs neprātis bija lūkojis gan, bet apdedzinājies un pēc kā apsvilusi klūga tikai vieglāk locījies...Kungi - bargi, ķeizars - tālu un Dievs - piemeklē tēvu grēkus pie bērniem līdz trešam un ceturtam augumam...Kas tad nu cits atlika - liekties, tikai liekties, tā liekties, kā pats Dieva dēls bij liecies un sāpju kausu tukšojis līdz dibenam. Protams, viegla tāda liekšanās nebija. To lai neviens nedomā. Liekties nozīmēja samierināties, un samierināties ar visu - tas tomēr bija pārāk grūti. Tāpēc jau arī viņi dziedāja: ''Mēs šeitan esam viesi, Ne mājas vietiņā, Šī pasaule patiesi Mūs neapmierina. Turp dzenamies cik spējam, Kur dzīvo mūsu Tēvs, Uz ceļa as'ras sējam, Tur dvēs'les izdusēs.''

Uz ceļa as'ras sējam... Pa ceļu gāja dēli un meitas. Raudāt? Pa-

zemoties? Liekties? Nē, to tik nē! Tad labāk lūzt. Tāpēc jau pasaulē ir tik daudz ļaunuma un netaisnības, ka visi to vien zin, ka liekties...

Ceļš lieca līkumu ap kapu kalniņu. Aizkusis vējš viņiem čukstēja ausīs sērās dziesmas vārdus: ''Šī pasaule patiesi Mūs neapmierina...'' Tiktāl viņi tēviem mierīgi būtu varējuši dziedāt līdz. Bet viņi nedziedāja. Viņiem pašiem bija sava dziesma. Viņi pacēla savas jaunās galvas. Viņu acis iedegās. ''Mēs jaunu pasauli sev celsim,'' barvedis uzsāka, un tūliņ nedzirdēta dziesma sāka šalkt kā jūra. Un viņi paši - smagi elpodami un spītīgi saslējušies - kā priedes jūrmalā. ''Brāz bangas, tu naidīgā pretvara, - Mēs tāles sniegsim, kur laimība.'' (Lauztās priedes, Rainis). Nē, viņi neliecās, ne ķeizaram, ne Dievam.

Gadi ir pagājuši. Un kas ir sasniegts? Tēvu sāpēm nākušas dēlu sāpes klāt. Un dēlu sāpes ir vēl lielākas. Baiga bija pagātne, bet tagadne - simtreiz baigāka. Kāda augsta kalna gals ir sasniegts, un viss, ko varam teikt - ''Šī pasaule patiesi Mūs neapmierina.''

2. Vai Dieva valstības robežas cilvēkam tiešām aizsniedzamas tikai viņā saulē, dēbesīs? Jēzus taču ir mācījis lūgt: ''Lai nāk Tava valstība'' un, acīm redzot, domājis - virs zemes. Apustulis raksta: ''Mēs gaidām... jaunas debesis un jaunu zemi, kur taisnība mājo'' (2. Pt. 3,13). Vai jauna zeme un jaunas debesis resp. Dieva valstība tikai jāgaida? Jēzus taču mūs mudināt mudinājis: ''Dzenieties pēc Dieva valstības un pēc Viņa taisnības...'' (Mt. 6, 33). Un ja debesu valstība ir kā tīrumā apslēpta manta, ko cilvēks atrod (Mt.13,44), tad turpat arī teikts, ka to var (vajaga) arī meklēt. ''Vēl debesu valstība līdzinās tirgotājam, kas meklēja dārgas pērles. Un, atradis vienu sevišķi dārgu pērli, nogāja un pārdeva visu, kas tam bija, un nopirka to'' (Mt. 13,45.46).

Bet kāpēc Dieva valstība kavējās? Kāpēc Dieva valstību virs zemes nav sagaidījuši ne tēvi - padodamies, ne dēli - sasliedamies, protams, tiktāl, ciktāl vieni viņu te vispār cerēja sagaidīt un ciktāl otri, jaunās pasaules vizijai pakaļ dzīdamies, pēc Dieva valstības dzinušies? Neviens nevar noliegt - mēs esam meklējuši pērles, un daudzas jo dārgas atraduši. Kāpēc neesam atraduši visdārgāko? Varētu domāt - cena bijusi par augstu. Nespējām maksāt. Nespējām kā tirgotājs pārdot visu. Bet ko, varbūt, var pārmest tēviem, dēliem pārmest nevietā. Ne velti viņu dzejnieks dzied:

...Un zini: augstākā ideja,
Tā nepazīst cilvēka žēluma;

Kas viņas ugunīs iededzies,
Tas neprasa, vai viņš bojā ies;

Ne sevis, ne cita tas nevēro,
Tas ziedo tai savu visdārgāko;

Tas neskatās sānis, bet iet un iet,
Tu vari to teikt, vai pelt, vai smiet;

Tam visu visapkārt tumsa sedz,
Tik vienu vizošu zvaigzni viņš redz.
(Vienīgā zvaigzne, Rainis)

Ducim jautājumu vienu atbildi atrast grūti. Un tomēr šķiet, ka atbilde te tikai viena: mēs nemaz nezinām, kāda šī ''sevišķi dārgā'' pērle izskatās - tikai meklējam. Kā seno romiešu laikos mums vēl vienmēr liekas, ka Dieva valstība

ir ''ēšana un dzeršana.'' Un kā sen pārdzīvoto vidus laiku cilvēks mēs vēl vienmēr domājam: mūs glābšot burts. - Burts nokauj. Gars dara dzīvu. Un ''Dieva valstība nav ēšana un dzeršana, bet taisnība, miers un prieks Svētajā garā'' (Rom. 14,17).

3. Jā, burts... Par daudz mēs sagaidām no burta. Mums šķiet, ka burts ir visuvarens, ka burts mūs atpestīs un saglabās un aplaimos - skaitļi un paragrafi, grāmatu plaukti un vārdu plūdi, līgumi un konstitucijas, un likuma un Dieva vārda burts. Nē, burts ir tikai zīme, čaula - kā rieksts, kas baro tikai to, kas izlobījis kodolu. Vai! tam, kas izsalkušajam sniedz čaumalas.

Tas, ko mēs gaidām, meklējam, kas jāatrod un jāsaņem ir - g a r s. Gars dara dzīvu (cf. arī Jņ. 6,63). Gars atjauno (Jņ. 3.nod.). Gars spārno, pacilā un vieno (Ap.d. 2. nod.) ''Jauna'' zeme un ''jauna'' debess ir tur, kur jauns gars, un Dieva valstība ir tur - kur Dieva gars. Pēc gara slāpdams, cilvēks saslienas un spējīgs saraut pat tik dārgas saites, kas to sējušas ar ģimeni, ar dzimteni, ar jauno dienu draugiem. Pēc gara slāpdams, cilvēks reizēm saceļas pret Dievu pašu, jo arī Dievu daudzreiz pazinis tikai kā burtu. Bet Dievs ir gars, ne burts.

Un jo mēs ilgāk šajā saulē dzīvojam, jo skaidrāk samanām, ka jaunais gars, ko meklējam kā jauniem traukiem jaunu vīnu - ir galu galā tas pats vecu vecais gars, kas lidinājās reiz pār ūdeņiem (1.Moz. 1). Un tā tas lidinās vēl šodien.

Draugi, tumšu ūdeņu mētāti, vecajam krastam atrauti, cits no cita atšķirti un varbūt vēl vairāk illūziju kā laicīgās mantas zaudējuši - nezaudējiet ticību Dieva garam. Nedomājiet, ka tā vairs pasaulē nav. Arī mūslaiku pasaule nav bez Dieva gara. Bet kā Noa balodim tam allaž nav vietas, kur apmesties. Kopš laiku sākumiem viņš meklē mājvietu un neatrod.

.Pacelsimies pāri sava laikmeta bezdievībai, mazticībai un īsredzīgai burta kalpībai. Celsimies kā kalnu galotnes virs tumšiem ūdeņiem - Dievam un Viņa Kristum pazemīgi noliekdamies, pret antikristu bezbailīgi sasliedamies - un, raugi, līdzi mums būs cēlies arī mūsu laikmets. Zeme un debesis - nē, tās ir labas diezgan. Mums citu nevajag. Bet gars būs cits. Un zemes virsū mājos taisnība un miers un prieks.

PROF. K. KARKLIŅŠ

MANS CEĻŠ UZ DIEVU

(Beigas)

Šeit man jādod pienācīgā pateicība arī tam goda vīram, kas bija mans audzinātājs un ticības mācības skolotājs seminārā. Es domāju par toreizējo jauno teoloģijas kandidātu, vēlāko teoloģijas profesoru Kārli Kundziņu. Es tiešām nezinu, no kā es vairāk mantoju: no viņa stundām vai ārpusklases sarunām. Viņa stundas bija visai interesantas. Bet gandrīz vēl interesantākas bija sarunas ar viņu dzīvoklī. Es bieži vien kavējos pie viņa veselām stundām. Es biju kā izslāpušais, viņš kā veldzējoša aka. Viņš bija skolotājs no Dieva žēlastības. Viņam nekad neapnika klausīties manās runās. Lai šeit viņam dzīves pēcpusdienā ir izteikta pateicība par tām jaukajām stundām un sirsnīgajām sarunām, kuŗas viņš man veltīja. Tagad es saprotu, cik daudz viens cilvēks var darīt otra labā. No viņa uz audzēkņiem plūda dievišķīga gaisma. Šī gaisma ir apgaismojusi manas dzīves tekas. Jā, liels cilvēks ir kā saule: viņš dod un dod, neprasīdams sev nekā.

Savos reliģiskajos meklējumos es beidzot nonācu pie Dieva immanences. Ja Dievs nemājo augšā aiz zvaigznēm, tad viņš mājo cilvēka sirdī. Tur ir Dieva godības krēsls pacelts. Tādā kārtā es biju pārgājis no transcendences uz immanenci. Toreiz es vēl lāga nesapratu, ka reliģisko problēmu nebiju vēl pilnīgi atrisinājis. Šī iemesla dēļ man nācās atgriezties vēlreiz pie reliģiskā jautājuma dzīves pēcpusdienā. Bet par to vēlāk. Toreiz es guvu atziņu, ka morāles likumi joprojām pastāv. Tikai viņi ir ierakstīti cilvēku sirdīs. Ar šo atziņu man tad pietika. Mazliet vēlāk, iepazinies ar R. Blaumaņa reliģiskajiem uzskatiem, atradu viņa darbos manām līdzīgas domas. Vispilnīgāk tās bija izteiktas drāmās Dzīvais ūdens un Sestdienas vakars. Rakstnieks bija izņēmis no lugas Dzīvais ūdens Skarbalta monologu un nodrukājis to atsevišķi ar virsrakstu Mana ticība. Tā tad nu iznāca, ka Skarbalta uzskati ir arī paša R. Blaumaņa uzskati. Šī atklāsme mani visai iepriecināja. Es vairs nebiju viens. Man bija jau domu biedrs. Kā vēlākie darbi rāda, R. Blaumanis pie Dieva immanences nepalika stāvam. Literārās darbības beigās rakstnieks apvienoja Dieva immanenci ar transcendenci. Vēlāk izrādījās, ka līdzīgi uzskati ir arī Fr. Bārdam. Bet viņš vienmēr saistīja Dieva transcendenci ar immanenci.

Manas mokas pagaidām bija beigušās. Atbilde uz laiku bija atrasta. Dvēselē bija iestājies pamiers. Tāda bija mana pirmā reliģiskā krize. Tā izbeidzās laimīgi. Es kļuvu nopietnāks, dziļāks. Es guvu atziņu, ka visas reliģijas meklē Dievu. Gala mērķis visām reliģijām ir viens un tas pats, tikai ceļš katrai ir citāds. Es kļuvu iecietīgāks pret visām reliģijām.

Manai līdzīgu reliģisku krizi XX g.s. sākumā pārdzīvoja daudzi latviešu jaunekļi un jaunekles. Tas bija rosīgs laikmets Eiropas gara dzīvē. Tajā notika liela vērtību pārvērtēšana: reliģisku, ētisku, aistētisku u.c. Jaunās idejas gabātīgi ieplūda Latvijā no Vakareiropas. Latviešu jaunatne meklēja dziļāku un plašāku gara dzīvi. Tā virzījās pretī pilnīgākai gara pasaulei. Bet šī garīgā augšana bija diezgan grūta. Tā prasīja lielu garīgu piepūli. Tomēr garīgā pasaule kļuva ar to plašāka un dziļāka. Un tā bija alga par grūtām ciešanām. Šaurais dogmatisms pamazām saira, sākās brīvāki reliģiskie meklējumi. Nekas gara dzīvē nav iegūstams par lētu maksu. Katra garīga augšana ir savienota ar dziļām sāpēm. Tomēr jaunībā cilvēks pārcieš vieglāk garīgās cīņas nekā vecuma dienās. Jaunībā tās cilvēka dzīvi skaistina un paplašina, vecumā - sašaurina un noposta.

Vīra gados es dzīvoju ar iegūto atziņu. Dzīve pamazām gāja uz augšu. Ar lielu sajūsmu es lasīju lielā krievu rakstnieka L. Tolstoja darbus. Viņš man šķita Eiropas cilvēka sirdsapziņas balss. Arī viņam bija sabrukusi Sevastopoles karā bērna ticība Dievam. Tagad viņš slavināja dzīvi un jutās labi. Romānā Karš un miers viņš ar Pjera Bezuchova muti izteic šādu atziņu: ''Dzīvība ir viss, dzīvība ir Dievs.'' Līdzīgu atziņu pauda

R. Blaumanis vīra gados. Tā dzejolī Renatus viņš izsaucas:

Dieva pasaule,
Cik skaista tu esi!
Raibā dzīve,
Cik tu man mīļā!
Kā tava liesma kvēlo
Kvēlo iekš manis,
Kā viņas versme
Tiecas augšup
Uz neapzināmiem augstumiem!

R. Blaumanis man vienmēr bijis tuvs un mīļš. Tāpat arī Ļ. Tolstojs arvien man paticis. Es dzīvoju... strādāju...

Bet tad nāca otra pārbaude. Es stāvēju pie dzīves izejas vārtiem. Otrs pasaules kaŗš mani izmeta no jaukās vietas. Es kļuvu bēglis. Trimdā es strādāju skolā, studēju latviešu tautas dziesmas un garīgos rakstus. Braucu šad un tad uz Baltijas universitāti lasīt lekcijas. Es dzīvoju. Garīgi vēl dzīvoju. Bet citādi vārgu un nīku, tāpat kā daudzi citi vārga un nīka. Tā nebija īstā dzīve. Tas bija šķitums.

Trimdā es labi iepazinos ar to, cik cilvēki var būt ļauni, arī tie, kas skaitījās pie inteliģences. Viņi ēda svešu maizi un ķildojās cits ar citu. Dažā labā no tiem nebija vairs nekā no īstās cilvēcības. Nereti gadījās, ka garīgi mazvērtīgi cilvēki nostājās trimdas sabiedrības priekšgalā, dzīvoja kungu dzīvi un nicināja garīgās vērtības. Manī atkal pamodās šaubas. No zemapziņas mācās iekšā apziņā līdz galam neizdomātie jautājumi. Reliģiskie jautājumi atkal klauvēja pie apziņas durvīm. Reiz taču vajadzēja tikt galā ar reliģisko problēmu. Es atkal šaubījos un cietu.

A. Romāna - Iesvētīšanas diena Kurzemē (fragments)

Tagad jautājums skanēja šādi: Vai Dievu drīkst iedomāties kā tēvu? Vai Viņš ir mīlīgs un žēlīgs tēvs? Viņš taču ir liels, stiprs, spēcīgs un varens. Viņš ir neaptveŗams, neizdibināms. Viņš ir pārpersonisks un transcendents. Viņu var tikai nojaust ar intuiciju. Visi Dieva iztulkojumi ir tikai līdzības. Mēs Dievu tēlojam līdzībās. Arī Jēzus Kristus runāja līdzībās.

Tomēr šoreiz mana reliģiskā krize nebija tik stipra kā pirmoreiz. Es drīz guvu atbildi. Manos meklējumos man atkal stāvēja klāt māte. Kuŗa Dieva līdzība gan ir saprotamāka, dziļāka un skaistāka par tēva līdzību? Dievs ir tēvs. Viņš žēlīgi valda un vada dzīvē un nāvē. Pie tēva uz mājām, Tur ir visām sāpēm un mokām gals. Un tagad es mierīgi salieku rokas un lūdzos: Mūsu tēvs debesīs...

Kā cilvēks, kā skolotājs, kā zinātnieks vienmēr esmu rīkojies pēc Dieva prāta. Esmu latviešu jaunatnei pavēris jauku latviešu un cittautu dzejas pasauli, esmu atradis jaunas atziņas latviešu tautas dziesmu un latviešu literātūras laukā. Manā dzīvē ir bijis vairāk sāpju, mazāk prieka. Sāpes man sagādājuši īpaši cilvēki. Vispār dzīvi padara sliktu paši cilvēki. Cilvēki ir vēl tālu no īstas cilvēcības. Esmu bieži apbrīnojis mūžīgi lielo, plašo, vareno dabu un skumis par cilvēku mazo, šauro, sīko lidojumu. Nevilus prātā nāk Ž. Ž. Ruso vārdi: "Viss ir labs, kas nāk no Radītāja rokām, un viss sabojājās cilvēku rokās."

Esmu atgriezies pie Dieva transcendences. Dievs stāv pāri par pasauli, dzīvi, cilvēku. Viņš ar savu mūžīgo inteliģenci vada pasauli, dzīvi, cilvēku. Bet tajā pašā laikā viņš ir immanents. Viņš rosīgi darbojas pasaulē, dzīvē un cilvēkā. Tagad es savos reliģiskajos uzskatos apvienoju Dieva transcendenci ar immanenci.

Tādi ir manu reliģisko meklējumu rezultāti. Esmu dzīvojis saskaņā ar Dieva prātu. Viņš mani ir žēlīgi vadījis un svētījis manus priekus un sāpes, ceļus un tekas. Uz Viņu paļaujos dzīvībā un nāvē.

M. ROZENTĀLE

B A R A B A

(Pērs Lagerkvists, Baraba, Daugava)

JA kristīgā ideoloģija ir saistīta ar kristīgo tēlu iedzīvināšanu, tad varētu šķist, ka, rakstot vairāk un biežāk par Bībeles un kristīgo tematiku, kristīgo ideoloģiju varētu arī vairāk pietuvināt lasītājam. Tomēr ne katru darbu, kas iedzīvina kristīgos tēlus, varam vērtēt pozitīvi, jo rakstnieka fantazijas varā ir visu pārveidot. Tāpēc svarīgāk par to, vai kristīgais tēls radīts un pieminēts, ir v e i d s, kādā tas darīts. Rakstnieks, kuŗa pasaules skatījums un vērtību grupējums kristīgai ideoloģijai pilnīgi pretējs, var arī kristīgos tēlus parādīt gluži pretējā uztverē, tā nevis kristīgajai ideoloģijai kalpodams, bet to ārdīdams. Tā gadās, ka literāri darbi, kuŗos ceram rast kristīgas dzīves ainas, izrādās par kristīgās pārliecības pēlējiem. Pēdējā gadījumā piemērs - Pēra Lagerkvista romāns Baraba.

Romānā tēlots laiks, kad Kristu sita krustā slepkavas Barabas vietā un veidojās pirmās kristīgās draudzes. Laikmetam, tā ļaudīm un vēsturiskām personām veltītas daudzas lappuses, tomēr pats darbs nav vēsturisks ne pēc formas, ne satura. Rakstnieka valoda un izteiksme ir moderni naturāla, un pagātnes notikumi un personas nav raksturotas ticami. Citēšu dažus zīmīgus salīdzinājumus, kas parāda romāna stilu un to, ka rakstnieka uztvere nevien kristietim, bet arī ikvienam rietumu kultūras vērtību atzinējam nepieņemama. Kristu rakstnieks tēlo ar ''vāju nožēlojamu augumu, ar tādām rokām, kuŗās tas tikko spēja karāties, ar muti, kuŗa tikko spēja izteikt, ka vēlas drusku dzert. Viņam (Barabam) nepatika tāds, kuŗš pats kārās krustā. Viņš viņam nemaz nepatika. Viņš pielūdza pašu nāvi. Tas piepildīja viņu ar riebumu'' (59.lpp.). Citā vietā par Kristu sacīts tā: ''savāds cilvēks - - - Bārda bija šķidra un krūtis gluži bez spalvām, kā jaunam zēnam. Viņš viņam (Barabam) nepatika'' (9.lpp.). Kristus māti autors apraksta šādi: ''Viņa izskatījās kā lauku sieva, ī g n a un s k a r b a. Domājams, tā juta dziļāko līdzjūtību ar viņu, bet tomēr likās it kā pārmetam viņam, ka viņš tur karājās, bija izdarījis kaut ko tādu, par ko bija ticis krustā sists'' (11.lpp.). Par kristīgo draudzi šādas domas: ''kas tie par trakiem cilvēkiem, kas tā var ticēt'' (37.lpp.), un kuŗu sanāksmēs ''daudzi šūpoja augumu šurp un turp, un, kā likās, nezināja nekā no tā, kas notiek viņiem apkārt'' (77.lpp.). Pēteris dēvēts par ''lielo sarkanmataino vīru no Galilejas'' (76.lpp.), kuŗa runas ''patiesībā nebija nekas ievērojams.''

Ja nu šie tēli tām ziņām, ko varam atrast rakstu avotos, neatbilst, bet, acīm redzot, rakstnieka fantazijas veidoti, tad jājautā, ko šie tēli pārstāv, simbolizē, kam par labu, vai k ā d a s n e p i e c i e š a m ī b a s d ē ļ kristīgās kultūras tradicijas sagrozītas?

Varētu pieņemt, ka t ā d s Kristus un t ā d a kristīgā draudze tēlota tāpēc, ka tādu viņu redz Baraba, romāna centrālā persona - slepkava. Citiem vārdiem - rakstnieks tēlojis pasauli tādu, kādu to savā primitīvi mežonīgajā skatījumā redz noziedznieks, kas, protams, nav spējīgs saprast lietu jēgu, saredzēt tumsā gaismu, jo nespējīgs pacelties augstākā ētiskā spēkā. Tāds arī Baraba grāmatā raksturots. Viņa pasaule ir tumša (''it nekur nebija nekādas gaismas,'' 62.lpp.). Viņam riebj pasaule (164.lpp.), riebj ticīgi cilvēki, riebj viss (79.lpp.). Viss viņam pilnīgi vienaldzīgs (93. lpp.), Dieva viņam nav (141.lpp.). Kristū kādu atšķirību viņš saskata gan, bet Viņa dievišķību aptvert nespēj. Brīžiem viņš it kā jūtas pievilkts, pat suģestēts, bet tikko viņam Kristus dēļ jāciešot, viņš no tā ātri atsakās un Viņa mācības vienmēr pārprot. No slepkavas daudz citādāku psiholoģiju arī grūti sagaidīt. Bet kādā nolūkā gan rakstnieks liek lasītājam skatīt pasauli un vērtēt kristīgo dzīvi ar n o z i e d z n i e k a acīm?

Lai iemiesotu literāros tēlos romāna pamatidejas - cilvēka dabas ļaunuma iedīgļus, maldīšanos neticības tumsā, apsēstību, sātanisko cilvēkā (Judžins Onīls u.c.), tāda vides un tēlu izvēle nebūt nav nepieciešama. Rakstnieka rīcībā ir visi laikmeti, visas personas, arī nebijušais, kas tikai viņa iztēlē dzimis. Neredzu nekādu nepieciešamību un attaisnojumu autora personu un tēlojamās vides izvēlei. Un ja ''mums nav tiesības kādu cilvēku nosodīt tādēļ, ka viņam nav Dieva'' (174.lpp.), tad vēl mazāk tiesību kādam aizkart to jūtas, kuŗiem Dievs ir, P. Lagerkvistu, kuŗš, Jāņa Grīna vārdiem runājot, (Jānis Grīns ''Pērs Lagerkvists'', Ceļa zīmes, Nr. 8, 1951, 310.lpp.), ''zaudējis ticību tradicionālajam Dievam,'' ieskaitot.

Rakstnieks savas idejas, sevišķi, ja tās skaŗ jautājumus, kas atkārtojas visos laikmetos, var izteikt, ņemot par fonu sava laikmeta vai arī kādu fantastisku vidi, kas nesaistās ar vēsturiskām un reliģiskām asociācijām, tā spēdams nevien būt svaigs savā tēlojumā, bet arī izteikdams savu, kaut negātīvo, ideju, vai nostāju bez atzītu vērtību aizkāruma.

Viss romāns Baraba ir ironija par dzīvi, cilvēkiem un Dievu. Visi reliģiskie tēli ir ironijā tverti. Arī nobeiguma vārdi ir ironija. Kad Baraba, krustā sists, mirst, viņš dveš: ''Nododu tev savu dvēseli.'' Taču tas teikts ne Dievam, bet t u m s a i. Tā šis romāns tāls nevien kristīgajai ideoloģijai, bet arī pašai dzīvei, kuŗā pārsvarā ir normāli attīstīti indivīdi. To radījusi rakstnieka fantazija, kas iet pa daļai dekadentu (neierobežotas brīvības alcēji tematikā un izteiksmē), pa daļai ekspresionistu (uzsveŗ subjektīvo tēlojumu), un pa daļai eksistenciālisma (kas atklāj ļauno cilvēkā) ceļu, kas ir juceklīgas, neskaidras mākslas ceļš.

Beidzot, rodas arī pamatotas bažas, kurp ved civilizēto rietumu rakstniecība, ja tā nerespektē svētuma jūtas, ja tā nicina tūkstošgadu kultūras vērtības, neko jaunu vietā nespēdama dot? Vai šāda virziena literāti apzinās savu atbildību kultūras vērtību priekšā? Vai bija vērts šo darbu tulkot latviski, kamēr vēl ir darbi, kas spēj gaismot mūsu apziņu ar pozitīvām idejām, rādīt mums patieso dzīvi tās varavīkšņu dažādībā, sargāt tās kultūras vērtības, ar kuŗām Eiropa bijusi stipra un ko tā dāvājusi arī citiem kontinentiem?

• • • • • •

KO SAKA CITI?

NAV daudz to rakstnieku, kas var lepoties ar visā pasaulē pazīstamo Nobeļa prēmiju, bet ja nu kāds, Peru Lagerkvistu ieskaitot, to var, tad tas bez šaubām nozīmē, ka viņa darbus vērtējuši eksperti, un uz ekspertu vērtējumu palaikam var paļauties. Bet kas šai gadījumā ir eksperti? Literātūrkritiķi, protams. Un kas viņus interesē? Autora mākslinieciskais tēlojums, protams, - cik labi autors tēlojamo vielu pratis ietvert mākslinieciskā formā; - dzeja vai proza - tas taču vienalga. laikmets pirms divi tūkstoš gadiem vai vakarējā diena, Kristus vai Baraba - tas taču vienalga. Tā spriež mākslas eksperti, un viņiem ir sava taisnība. Bet tā sprieda arī Pilāts. Viņš gan mazliet šaubījās, bet galu galā - viņam bija vienalga. Bet jūdiem nebija vienalga - tie brēca: Barabu! Un kristietim nav vienalga - tas saka: Kristu!

Bez šaubām, parallēles te var vilkt tikai ļoti ierobežotā attālumā, jo, stingri ņemot, mākslas darbs ir un paliek mākslas darbs neatkarīgi no tā, vai mākslinieks aprakstījis elli vai debesis. Bet lasītājam, it sevišķi ja tas mākslas darbā nemeklē tikai mākslas vērtības vien, nav vienalga, un nav vienalga arī mākslinieka pašam, jo galu galā arī viņam jājautā: elli vai debesis, Kristu vai Barabu? Dante ir izvēlējies vienu un otru. Lagerkvists tāpat. Bet viens dominē: Dantem - elle, Lagerkvistam - Baraba. Vai tad nu var ņemt lasītājam ļaunā, ja viņš jautā: Kāpēc Barabu? Apziņā vai zemapziņā tā taču arī autors pats būs jautājis.

Bet Bībelē Baraba ir tikai pieminēts. Mēs nekā par viņu nezinām, ja neskaita piezīmi - ''sevišķi bīstams cietumnieks'', ''dumpinieks'', ''slepkava.'' Turpretī par Jēzu stāsta katra Jaunās derības lappuse. Baraba - saukts slepkava, un Jēzus, saukts Kristus, glābējs, pestītājs. Izvēle ir raksturīga, tiešām.

Tālāk, no laba amatnieka, ne no laba mākslinieka sagaidām labu ''kopiju''. Mākslinieka tēls var atšķirties, un tieši tas mums imponē - ja atšķiras. Mākslinieks var ignorēt ''šablonu'', samērus, tuvināt tālo, attālināt tuvo u.t.t. - un māklsas darbs nekā nezaudē, tieši otrādi. Bet ja par zemnieku pasmaidām, kas, mākslas izstādē ienācis un pie gleznas ''Siena plāvēji'' apstājies, brīnās: ''Bet ar tādu izkapti taču nevar plaut!'' - tad par kristieti, kas, kaut vai pieminēto romānu lasot, ne mazāk samulsis, pasmaidīt nevietā.

Izkapts, ar kuŗu nevar plaut, nav izkapts, un Kristus, vai pirmdraudze, kas portretēta vai nu tik pavirši, vai tik patvarīgi,ka tā vairs nav pazīstama, nav Kristus draudze un nav Kristus, vismaz kristieša uztverē nē.

Atļaujoties te šīs pāris piezīmes un cerot, ka varbūt izteiksies arī citi, salīdzinājumam un papildinājumam sniedzam red. Brogana vērtējumu. Pēdējais interesants arī tai ziņā, ka rāda, cik viegli, pavirši vērtējot, kļūdīties.

''Kas notika ar cilvēku, kuram laimējās tikt brīvībā, kad žīdi brēca pēc asinīm - un dabūja Jēzus asinis? - Viņš stāvēja Pakalnā un vēroja, ka krustā sit citus. Viņš tur negribēja - un nebija vēlējies būt, un viņa klātienē nebija nekādas sentimentalitātes. Viņš pamanīja šī otrā māti stāvam krusta pakājē un vēroja viņas zemnieces seju, kas neuzrādīja nekādas emocijas, izņemot, varbūt,neizdibināmu un aizvainotu apmulsumu. Pārējie viņas pulciņā raudāja, bet viņas acis bija sausas.

Varbūt viņš atradās šai pakalnā pie Jēzus aiz brīvas gribas, varbūt nē. Bet visu savu atlikušo mūžu viņš brīvs no Viņa nebija. -

Pēra Lagerkvista aizkustinošais romāns Baraba ar skarbu atturību un smalku izpratni stāsta par cilvēku, kuŗš kļuva brīvs. Kad šī grāmata iznāca, kāds kristietis to apzīmēja par lielu kristīgu romānu. Tas nav kristīgs romāns. Bet tas noteikti ir liels romāns, tāda cilvēka sarakstīts, kuŗš staigājis garo un vientulīgo ceļu pa tumsu, bet te viņš ir arī mākslinieks un bez ''viedokļa''. Tāpēc tad arī viņa ieskatīšanās - netikai Barabas, bet neticīgā cilvēka apziņā vispār, ir pilna bijības. Baraba savā nožēlojamā neatkarībā taustās tāpat, kā visi nožēlojami neatkarīgie cilvēki. Beigās pat nav skaidrs vai šis otrs brīvā palaisto uzvarējis. Viņš izsaucās līdzīgi Krustā Sistajam. Bet vai tas bija izkliegts tumsai, kas viņu apņēma vai Kristum aiz tumsas? To mēs nezinām. Autors mums to nepasaka. To pateikdams viņš būtu iznīcinājis grāmatas spēku un nozīmi, jo tā ir grāmata par gaismu un tumsu un par gaismas un tumsas laušanos vienai otras novados.

Tas nav kristīgs romāns. Tas ir dziļi reliģiozs romāns. Kristīgajiem, kas savu ticību ņem viegli un viegli tai pieķērušies, šī grāmata jāizlasa. Tā ir tālu Loidam Daglesam (amerikāņu mācītājs, pazīstams reliģisku romānu autors, Red.), bet tuvu Kristum. Man liekas, ka Pērs Lagerkvists varētu uzrakstīt satriecošu Kristus un Barabas dialogu. Es domāju, ka viņš ir bijis tur, kur tie abi staigājuši. Tas kristietis, kas tur nav bijis, ticības ceļu vēl nav sācis staigāt. Te atklāta visa cilvēka sirds mocošā vientulība, te nežēlīgi parādīts mūsu neatkarības skaudrais patoss un spožā, karstā neizglītotas, ārējas pārliecības liesma verga sirdī (''tie grib aizdedzināt pasauli''); tas viss šī dziļā un sāpīgā dokumenta lappusēs deg un plīvo šurp un turp. Un arī beigās - nekas nav mainījies. Kurp Baraba devās no savas Golgatas? Tumsā vai gaismā? Viņš bija sava laikmeta žīds un - šo laiku cilvēks. Kurp viņš devās? ''

Tiktāl pieminētā angļa vērtējums (British Weekly, A Journal of Christian and Social Progress, March 6, 1952). Rezervējot sev tiesību vienam otram Brogana apgalvojumam piemetināt jautājuma zīmi, tomēr redzam, ka vienā ziņā abi vērtējumi saskan. P. Lagerkvista romāns nav kristīgs, un kristīgam lasītājam, acīm redzot, var interesēt tiktāl, ciktāl kristietim var interesēt nekristietis un nekristieša domas par kristietību. Baraba nav kristietis. Bet vai mēs esam? Stingri ņemot, taču pat Pēteri visur par tādu grūti saukt. Un ja neesam - kur tad mēs dodamies? No šī viedokļa tiešām grāmatu ir vērts lasīt. Bet vai tā kādu par kristieti padarīs, par to var ļoti šaubīties.

O.G.

MĀC. OSVALDS GULBIS

IZAJA JAUNĀKAIS

BAGĀTAIS lepojas ar savu bagātību, gudrais - ar savu gudrību un spēcīgais - ar savu spēku. Betlemietis Izajs, saukts Jese, tādās reizēs klusēja. Kad ciema gudrais, svinīgu seju un bārdu izslējis, izritināja savu gudrību, kā tirgotājs paklāju, kuŗu pats nav audis, Izajs - daudz, ja teica: ''Ijjā - jā!'' Kad stiprais, vaigus piepūtis , krāva baļķu vezumu vai bagātais cilāja savu tīņu vākus, viņš labāk pagāja nost. Izajs bija pasīka auguma zemnieks - iztikšana ir, ne vairāk. Īsti viņš atdzīvojās tikai tad, kad pieminēja bērnus. ''Khe, khe, vai jūs gribat zināt, kur ķēniņš apstājās?'' viņš jautāja. ''Staigāja pa visu valsti kā saimnieks pa mežu, lietas kokus meklēdams, un kur viņš apstājās, a? Khe, khe,'' te Izajs pāris reizes piesita pats savām krūtīm, ''tas bija manās robežās. Tas - ķēniņš sacīja - un tas, un tas. Visi lietas koki. Visi manis izaudzēti.''

Izajam bija astoņi dēli, un, tiešām, visi bez vainas, it sevišķi vecākais: liec blakus kaut pašam ķēniņam - nepazudīs. Astoņi dēli, un trīs no tiem - ķēniņa karavīri. Tikai jaunākais tāds - gandrīz vai, jāteic, tēvā atsities. Dūšīgs puisis, neko teikt. Bet vaidziņi tādi sārti un apaļi un actiņas - kā jēriņam. ''Vai tik Dieviņš man beidzamo reiz puikas vietā nebija gribējis sūtīt meiteni?'' Izajs dažreiz nogrozīja galvu. Izaja jaunākais bija - ganiņš.

Ir rāms vasaras vakars. Diena aizgājusi. Ja labi ieskatās, var redzēt vairs tik viņas sidrabotā tērpa malu. Ganiņš pakar savu gana kulīti uz zedeņa, un, apsēdies pie akas, noauj kājas. Acis pārskrej pagalmu. Tik tīrs kā galds! Mazliet uzrautais deguntelis pastiepjas. Nāsis paplešas. Krūtis ieņem elpu. ''Umm!'' puisis iedūdojas kā balodis.

Istabas durvis ir vaļā. Uz sliekšņa stāv tēvs. Brīdi noraugās dēlā, tad viegliem soļiem aizčāpo uz aku. Izceļ spaini, nodzeras un, nobraucījis balto bārdu, piešķiebj spaini.

''Negribas?''

''Est gribas,'' puisis smaida.

''Skaties, rakaris, jau saodis!'' Tēvs uzlej ūdeni dievkociņa krūmam un, spaini palaidis, atspiežas uz akas malas. ''Smaršo labi, ko?''

''Labi. Cepāt? Visu apēdāt?''

''Gan jau, Daucīt, māte būs arī tev ko paglabājusi. Tevi jau neaizmirsīs.''

''Tēt, nesauc mani par Daucīti.''

''Kā tad?''

''Par Dāvidu. Esmu jau liels diezgan.''

''Labi, labi,'' tēvs nosaka. ''Pastiepies esi, un dūšas netrūkst... Dāvid, māte noraizējusies par lielajiem brāļiem. Tāpēc jau ar' kukuli cepa. Grib lai tu aiznes. Nāc nu mudīgi uz istabu, un rīt aizteci apraudzīt brāļus. Iedošu vēl kādu siera rituli virsniekam. Laba priekšniecība - no tā atkarājas daudz. Zinu labi. Un karavīram jau nu nav viegli. Tagad tādi laiki - kari un kari, kad reiz tas posts mums beigsies?''

No rīta Dāvids pārmet savu gana kulīti pār plecu un pasit mātes kukuli padusē.

''Še tev vēl ceļam,'' māte iespiež puisim rokā pusplāceņa. ''Brokastis neesi ēdis, un vai nu tik tālā ceļā gluži tukšā dūšā... Un esi uzmanīgs, nejaucies lielajiem pa kājām. Neej, kur kaujas. Paliec malā, pasauc brāļus klāt.''

''Ej nu ej, māt!'' tēvs aprāj. ''Nav jau vairs mazais bērns... Ei, priekš kam tev linga?''

''Pats teici: neesmu vairs mazais bērns. Eju taču uz karaļa lauku. Vai ta' bez ieroča?''

''Nu, nu, neblēņojies!'' arī tēvs nobrīdina. ''Un nu ej! Lai Dievs tevi sargā.''

Puisis pamāj tēvam un mātei, un papēži vien nozīb - projām ir.

Plācenis ir garšīgs. Kas ir, tas ir, cepšanā mātei laimīga roka. Žēl tikai, ka ēdēju allaž vairāk kā plāceņu. Šodien pat: tik tālā ceļā un - tikai puse! ''Nokodīšu pa kumosam katrā pakalnā, tā ilgāk tiks, un ceļš būs īsāks,'' puisis nolemj, un, no viena pakalna otrā kāpdams, pašķiel arī uz sauli: vai tā vēl kāpj? Tiešām, kā tikko no ēzes izrauta un varena lingotāja mesta vaŗa lode, saule kāpj un kāpj. Hm, tik augstu arī viņam tiktos uzlingot... Bet to jau var tik Dievs... Jā, saule vēl kāpj. Bet drīz tā kritīs, un tad nu gan nebūtu labi gadīties apakšā... Bā, kādas muļķīgas domas viņam atkal ienākušas prātā. ''Tīri kā bērns!'' puisis sevi aprāj. ''Saule ir saule, un Dievs jau savu sauli cilvēkiem uz galvas nemetīs.''

Pakalns, leja; pakalns, leja un tur lejā - ā, tie jau būs tie ozoli, kur ķēniņa nometne. ''Kas te ratu!'' puisis domā, teciņus vien laizdamies. ''Tīri kā tirgū... Vērši, ēzeļi... Lopiņiem priekšā nomests sēks. Tas labi, ganību te nav...''

''Stāvi!'' tikpat kā no zemes izaudzis, nikns karavīrs aizgrūž puisim ceļā šķēpu.

Dāvids apstājas. Kad jāstāv, tad jāstāv. Maza atpūta te, ozolu ēnā, par ļaunu nav. Nebūtu tas šķēps, varētu pat apsēsties.

''Kur iesi?''

''Kur iešu? Māte izcepa plāceņus. Tēvs lika aiznest brāļiem.''

''Vai brāļi karavīri?''

''Nu, protams. Trīs gabali. Nepazīsti? Nevari pateikt, kur tagad ir?''

''Vai še, Zaula karaspēkā?''

''Nuka' Zaula. Kur ta' citur?''

Nē, nevarot vis. Karavīrs zemē neesot ieaudzis: vienubrīd vienā, citubrīd citā vietā. Bet dzirdējis esot gan.

Šķēps uzgriež savu asumu veca ozola celmam. ''Vari iet.''

Dāvids pasper savādu soli - vairāk sāņus, kā uz priekšu. Nez' vai var? Bet sarga acīs niknā

uguns izdzisusi. ''Nu, tad paldies un ardievu!''

''Savu nastiņu gan labāk atstāj tepat,'' sargs pamāca. ''Pusdienas esam jau paēdušī, un brāļiem tik un tā ēst nebūs laika.''

Ak nastiņa jāatstāj? Vai linga ar? Nē, lingu var ņemt līdz.

Dāvids atstāj nastiņu, sagriež ap galvu lingu un laižas lejā. Laipns karavīrs! Nebūtu pieteikts - tam virsniekam, dotu to siera rituli šim...

Aiz ozolu birzs nokalnē sastājušī karavīri. Vairogi rokās. Zobeni pie sāniem. Izskatās labi. Tik' - kā lai tādā pulkā brāļus sameklē? Bet ganam ir vingrināta acs. Drīz vien brāļi pamanīti un sveicieni izmainīti un nodoti. Vai veseli? Veseli. Ko dara? Karo. Tā, tā... hm... Tad jau nu tā kā viss būtu izrunāts. - Atliktu tikai pateikt par kukuli un - iet, te - tikpat kā gana roka būtu pārlaista pār oļu kaudzīti - Zaula vīri stāv kā mūris: plecs pie pleca, vairogs pie vairoga. Brāļi ar! Nu, šoreiz tas gan tiem bij padevies veikli!

Palicis viens, Dāvids pagrozās. Ha, to viņš ar var! Bet kā būtu, ja paceltos pirkstgalos? Te kaut kas gatavojas. Kā tad, tieši pretī, otrā pakalnā sastājis pretinieks - vīlistieši. Bet kas tur notiek? Izskatās it kā lācis nāktu pa auzu lauku, vīri tā vien liecas kā vārpas, un tur, kur gājis, paliek sliede...

''Goliats! Goliats!'' tālu daudzināts un tagad divreiz atkārtots vārds pēkšņi uzspurdz gaisā kā izbiedēts putnu pāris. Vīru mūris salīgojas. Un Dāvids, ne mirkli neapdomājies, spraucas uz priekšu. Tā, tālāk gan vairs nevar, bet nu var redzēt kā uz delnas.

''Ir gan tēvainis,'' Dāvids domā, pakausi kasīdams, ''un sapampinājies bruņās kā tirgus sieva lakatos: varņa krekls mugurā, varņa cepure galvā un varņa zābaki kājās, mirdz un laistās, tikpat kā tikko iznācis no cepļa. Tam gan jābut milzu ceplim, kur tādus varņa vīrus cepj. Saule krīt. Jau zemu. Ja nu tādam saule uzkristu tieši uz pakauša - paukš! - ha!'' Dāvidam jāpasmaida. ''Par tādu gan nevienam nebūtu ko skumt!''

Satraukumu, ko sacēlis, tikpat kā paša darinātu vīnu nogaršojis, varņa vīrs iepleš kājas un kreiso roku - tikpat kā uz galda malas -

Lutera vecāki sava dēla pirmajā dievkalpojumā - misā, no filmas ''Luters'' (sk. rakstu Mājas Drauga 36.nr.11.lpp)

uz sava ieroču nesēja pleca uzlicis, ar labo nobrauka ūsas.

''Skat, pat noslaucījās,'' Dāvids nodomā.

''Khrā, khrā!'' milzis ieķērcas, kā vārnu bars eglē uz gulēšanu.

''Tūlit runās, tūlit runās!'' čukst Zaula vīri.

''Nu, kas nāks?'' milzis pagorās, un viņa ieroču nesējs, milzīgu varņa vairogu un šķēpu turēdams, sagrīļojās. Kā redzams, nav vis nieka lieta tādu varņa vīru noturēt. ''Nu?'' milzis jautā. ''Khrē, khrē! Pasaki tu viņiem. Runāju te četrdesmit rītus un četrdesmit vakarus, bet laikam nebūs sapratuši,'' milzis pēkšņi griežas pie sava ieroču nesēja.

''Zaula vīri!'' ieroču nesējs kliedz, bet viņa balsi tikko var sadzirdēt. ''Zaula vīri, izraugiet no sava vidus vienu, un tas lai nāk ar Goliatu kauties. Ja Goliats krīt - mēs visi jūsu kalpi, ja jūsēj's krīt, jūs-mūsu kalpi...''

Goliats izgāž savas varņa krūtis kā vārtus. ''Nu? Ek, jūs Zaula kalpi - nopūtīšu!'' Milzis tiešām paceļ plaukstu pie mutes un izstiepj urskulu: ''Pū-uhu!''

Kā odzei uzminuši, Zaula vīri kāpjas atpakaļ.

''Es iešu!'' muskuļots vīrs čukst turpat Dāvidam blakus.

''Traks tu esi!'' otrs apsauc.

''Kāpēc traks?'' Dāvids satrūkstas. Tā taču viņa balss, un tomēr liekas nerunātu viņš un ja, tad tikai atkārtotu cita vārdus. ''Ja te ir kāds traks,'' balss turpina, ''tad tas ir tur, un tas ir jāsavalda.

''Bet kā? Bet kā?'' čuksti čaukst pa labi un pa kreisi.

''Jūs esat karavīri, un jūs jautājat - kā?''

''Bet tu taču dzirdēji, ja viņš uzvar...'' čuksti čaukst.

''Kāpēc tad viņš uzvarēs?''

''Bet viņš taču - milzis, milzis, vizmaz deviņas pēdas...''

''Vairāk, vairāk... Un kas par bruņām...''

''Un kas par lielību!'' Dāvids saka un virzās uz malu. Šie vīri rāpjas atpakaļ un čaukst kā vēži ķeselē.

''Nebēdz, nebēdz!'' resns tēvocis, rokas sānos iespiedis, Dāvidam aizstājas ceļā. ''Kāpēc tu, draudziņ, neej pats?''

''Un kas man par to būs, ja iešu? ''

''Pulka naudas, tēvs brīvs no nodokļiem un ķēniņa meita par sievu,'' vīri smejas.

''Dauci, kas te notiek? '' vecākais brālis sapurina jaunākā plecu. ''Tūlit uz mājām!... Tas ir mans brālis,'' viņš paskaidro un, Dāvidam pie auss pieliecies, nikni čukst, ''puika, tu esi atstājis savu ganāmpulku un atskrējis te noskatīties kaušanos. Tūlit uz mājām! Prom!''

''Vai man nav brīv runāt? '' Dāvids tielējas, bet cita roka jau uzgulusies viņa otram plecam.

''Pie ķēniņa!''

Brālis atkāpas.

Kad pie ķēniņa, tad pie ķēniņa. Labi.

Ķēniņš piemiedz aci, noglauda bārdu, pašūpo galvu un tad atmet ar roku: ''Ej mājā, dēls!'' Bet puisis neatlaižas. Vai ķēniņš viņu nav aicinājis? Vai ķēniņam ir cits, kas cīnīsies?

''Ej nu ej! Kas nu tu par cīnītāju. Dūša jau ir, bet kur ir vīrs? Ek, nav un nav mums īstu vīru! Nobijušies. Dūša papēžos. Es iešu pats!'' Ķēniņš puisi jau aizmirsis.

''Tu nevari,'' saka virsnieki. ''Tu esi ķēniņš.''

''Un jūs? Un kāpēc nevarat iet jūs? ''

''Ķēniņ,'' Dāvids ierinājas atkal. ''Ķēniņ, esmu tikai gans. Bet esmu cīnījies. Vienreiz lauva uzbruka, otrreiz lācis, lūkoja aiznest avi no ganāmpulka... Dzinos pakaļ, saķēru aiz bārdas, tā! Un kā devu pa skaustu - beigts bija...''

''Ja, jā,'' ķēniņš smaida. ''Ir jau labi. Ej vien atpakaļ pie sava ganāmpulka.''

''Nesmejies, ķēniņ,'' puisis ir apvainots. ''Tas nebija pa jokam. Redzi, kur rētas. Nebūtu Dievs pasargājis, dzīvs vairs nebūtu.''

Izdzirdis Dieva vārdu, Zauls paliek domīgs.

''Dievs? '' viņš jautā, ''Dievs, tu saki? Dievs tev palīdzēja? Labi. Tu vari cīnīties. Bet nē, pagaidi, še, apliec manas bruņas, un lai tev Dieviņš palīdz arī šoreiz.''

Ķēniņš tiešām novelk savu bruņu kreklu, pasniedz to Dāvidam un pats vēl palīdz apvilkt.

''Tā, vēl cepuri galvā un še ņem arī manu zobenu.''

''Paldies, ķēniņ,'' saka Dāvids. Kā ķēniņam atteiksi? Bet labi ap dūšu viņam nav. Tādu svaru nest un vēl cīnīties! Nu, pamēģinās. Dāvids pasper vienu soli, pasper otru, pacilā zobenu, - nē, sēdēt vien gribas!

''Piedod, ķēniņ,'' viņš tad saka, sasarcis. ''Tā es nevaru, neesmu radis. Es iešu tāpat.''

''Kā tāpat? '' ķēniņš brīnas. ''Ar ko tad tu domā Goliatu pieveikt? ''

''Ar lingu.''

Ķēniņš sarauc uzacis. Bet viņš pats ir zemnieka dēls. Viņš zin: veikla sviedēja rokās linga ir bīstams ierocis. Brīdi padomājis, viņš vēlreiz saka: ''Labi. Pūtiet taures!''

Dāvids novelk bruņas, atdod ķēniņam viņa zobenu. Zaula taurētāji taurē. Pret rūdītu, varena bruņu sargātu karaļa vīru iziet - gans.

''Lai Dievs tevi sargā!'' bija teicis tēvs. ''Lai Dievs tevi sargā!'' bija teicis ķēniņš. ''Dievs pasargā!'' Dāvids tagad lūdzās arī pats. Bet vai Dievs var to pasargāt, ko bruņas nesargā?

Kad Goliats ierauga savu pretinieku, viņš ir apvainots un pārskaities.

''Tādu... tādu,'' viņš ķērc. ''Ja vīra nebija, vai vismaz nevarējāt atrast vīrieti? Vai esmu suns, ka tu pret mani nāc ar lingu?'' Sadusmotais milzis izrauj ieroču nesējam šķēpu. ''Samalšu! Sa - malšu! Miltos... Khre, khre... Ak, dievi, no tāda gnīdas jau pat putniem nekā netiks! Dodiet man tādus piecus, dodiet desmit...''

''Varaļa vīrs,'' Dāvids saka mierīgi. ''Tu nāc ar zobenu un šķēpu, es nāku - Dieva vārdā... Un maitu putni jau pār tavu galvu riņķo.''

Goliats apstājas, atgāž galvu, pasmīn un šūpodamies kā lācis lēni nāk tuvāk.

Dāvids pieliecas, paceļ no izsusējušā strauta gultnes piecus oļus, četrus ieber savā ganu kulē, piekto ieliek lingā. Varaļa lācis, ačteles piemiedzis un smago šķēpu lēni cilādams, nāk tuvāk... tuvāk... Karaļa vīri, ķēniņš Dāvidam pagaisuši. Viņš redz vairs tikai ''lāci''. ''Tā, tā, nāc vien tuvāk, lācīt. Ak ačteles esi piemiedzis. Saule acīs nespīd, bet tev slāpst asiņu. Tā, tā, tuvāk, tuvāk... Kaut nu Dievs palīdzētu! Ja netrāpu, tad beigas...'' Dāvids pieliecas. Labajā rokā linga mazliet sašūpojas. Goliats ir apstājies. Šķēpa smaile pacelta jau pleca augstumā. ''Tagad!'' šķiet kāds būtu teicis. Dāvids sagriež lingu un atlaiž auklu. Uz priekšu saliecies, viņš gaida. ''Trāpīts, trāpīts, tiesi deniņos,'' viņš klusībā gavilē. Šķēps milža rokā sazvārojas, bet ceļas. Viens mirklis, it kā teiksmainajam laika putnam pāri lidojot atrisusi spalva, lēni griezdamies lido lejup. Šķēps milža rokā ceļas... Pēkšņi milzis sagrīļojas un sabrūk uz ceļiem. Rokas izpletis, varaļa vīrs atkrīt augšpēdus. Netālu, slīpi zemē iedūries, viegli šūpojas viņa šķēps. Tad vīram līdzās nogāžas arī viņa ierocis.

''Paldies Dievam!'' Dāvids grib teikt. Bet balss neklausa. Lūpas dreb un ceļi liecas. Viņš paceļ galvu. Varaļa saule, ugunīgas dzirkstis kaisīdama, nokrīt tieši uz vīlistiešu galvām. Rindas sašķobas. Vīlistiešu karaļspēks bēg.

''Nu gan tēvs bārsies,'' puisis domā. ''Nakts nāk virsū, un es vēl neesmu mājās. Ciema kukuli arī neesmu nodevis. Bet kur tie trakie skrien? ''

Zobenus vicinādami un mežonīgi aurodami, viņam garām drāžas Zaula karaļavīri.

Mūsu dienās

LATVIEŠU EV. LUT. BAZNĪCAS DZĪVI FRANCIJĀ

vada mācītājs Edgars Lappuķe, kurš Rīgā uzsāktās teoloģijas studijas nobeidza Francijā un 1950.gada 18. jūnijā Parīzes Senžāna (St. Jean) baznīcā tika ordinēts par organizējamo latviešu ev. lut. draudžu mācītāju Francijā.

Draudžu organizācijas darbi veicās sekmīgi, jo plaši izkaisītā Francijas latviešu saime kārot kāroja dzīvo Dieva vārdu. Tam iemesli vairāki: 1. dzimtenē sētā sēkla latviešu dvēselē bija laidusi dziļas un spēcīgas saknes; 2. trimdas laiks šīs saknes nebija spējis iznīcināt, gluži otrādi - latvieša dvēsele bija izsalkusi pēc dzīvības maizes, pie tam tādas, kādu latvietis bija saņēmis savā dzimtenes baznīcā, klausoties Dieva vārdu savā mātes valodā; 3. svarīgs faktors ir arī sociālā nepieciešamība sanākt kopā, satikt draugus, stiprināt draudzības saites, rast jaunus paziņas un kopēji kalt nākotnes plānus.

Lai kaut cik raksturotu latviešu ev. lut. baznīcas stāvokli Francijā, būtu jāatceras mūsu dzimtenes lauku draudze un tie laiki, kad latviešu zemnieks jūdza zirgu, lai dotos uz desmitiem kilometru attālo baznīcu. Francijā latvieši dzīvo tik izkaisīti, ka viņus var sastapt 45 dažādos Francijas departamentos. Svinīgie valsts svētku dievkalpojumi Parīzē pulcina tautiešus no 500 un vairāk kilometru liela attāluma. Ja kopējo latviešu skaitu Francijā pašreiz rēķina ap 7-800, tad apmēram puse ir Francijas Latviešu ev. lut. draudzes locekļi. Ar LWF materiālo atbalstu mācītājam ir bijis iespējams noturēt dievkalpojumus, izdarīt kristības, laulības, kā arī apbedīšanu arī ārpus Parīzes. Grūtības rada apstāklis, ka latviešu mācītājam izbraukšanai uz tālākiem latviešu centriem ir brīva tikai viena svētdiena mēnesī, jo pārējās svētdienās viņš ir nodarbināts franču draudzē. Dievs tomēr svētījis šī darba augļus: neskatoties uz samērā grūtajiem materiālajiem apstākļiem, Francijas latviešu gars ir dzīvs un latviešu saimē panākta samērā liela vienotība. Būdams arī Francijas latviešu palīdzības komitejas valdes vicepriekšsēdis, mācītājs ir centies vienmēr rast komitejai un draudzei kopēju ceļu. Dievkalpojumi un pēc tam noturētās kopējās sanāksmes ievērojami veicinājušas latviešu saliedēšanu. Arī Dāmu komiteja sniedz vērtīgu atbalstu komitejas un draudzes sadarbībā.

Stipri izkaisītās latviešu saimes vienošanai un garīgās dzīves izkopšanai kalpo arī komitejas "Latvijas ziņas Francijā" un draudzes "Ticības spēks" mēnešraksti. Ar draudzes žurnāla starpniecību veikts arī jaunatnes reliģiskās audzināšanas darbs, tā izlīdzinot svētdienas skolas trūkumu, kuŗu izdevies noorganizēt tikai Monthionā, 40 km no Parīzes, kur mācītājs skolnieku brīvdienā, ceturtdienas pēcpusdienās izbrauc ar ratu, lai 15 latviešu bērniem mācītu ticības mācības un latviešu valodu. Bērnu vēstules mācītājam un īpaši iekārtotas burtnīcas arvien vairāk liecina par dzīvu atsaucību un arī vecāku interesi šajā svarīgajā darbā. Arī iesvētes mācība notiek galvenām kārtām korespondences ceļā. 1952. gada septembrī Parīzē iesvētīja četras latviešu jaunavas un trīs jaunekļus, pie kam tikai viena jaunava bija no Parīzes. Kas attiecas uz dievgaldniekiem, tad samērā retā dievkalpojumu skaita dēļ provincē, gandrīz visi pilntiesīgie draudzes locekļi izmanto katru izdevību, lai baudītu Svēto vakarēdienu.

1950. gadā Francijā no Vācijas un Austrijas ieradās 50 latviešu tēvi un mātes un tika novietoti 14 dažādu pilsētu katoļu veco ļaužu mītnēs. Liela daļa šo tautiešu bija luterāņi, kas arī bija galvenokārt par iemeslu neapmierinātībai ar jaunajiem dzīves apstākļiem un katoļu mītņu disciplīnu. Mācītāja uzdevums tad nu bija - cik iespējams, izdarot vizites darbdienās un ar pārējo tautiešu materiālo atbalstu, šo veco ļaužu dzīvi atvieglināt. 1952. gadā 20 šo mītņu latvieši izteica vēlēšanos atgriezties Vācijā, un tagad teic pateicības lūgšanas Dievam Berchtesgādenes un Forbachas veco ļaužu mītnēs. Tomēr arī daļa palicēju gaužas par nepiemēroto vidi un ne visai pietiekošo uzturu. Jums vajadzētu redzēt, cik priecīgi tie ir, kad viņus apciemo mācītājs, it sevišķi, ja viņš var izdalīt tiem arī Mājas draugu. Šos tautiešus materiāli atbalsta atsevišķas latviešu kopas. Lielākās no tām ir Lionas, Milūzas, Francijas ziemeļu un Strasburgas kopa. Parīzē ir ap 100 latviešu. Ir vēl daudzas atsevišķas grupiņas un ģimenes, kuŗām mācītāja ierašanās un noturētais dievkalpojums iezīmē svētku dienu. Un tomēr ir vēl latviešu ģimenes, kas Francijā dievkalpojumu mātes valodā nav dzirdējušas, tās, savu ticību nezaudēdamas, gaida, gaida, ka tomēr...

LWF mācītāju lielajā sanāksmē Hanoverā Francijas latviešu mācītājam bija iespēja pēc tik ilgiem laikiem atkal tikties ar vairākiem amata brāļiem un sirmo archibīskapa tēvu. Šis gadījums sniedza stiprinājumu un pārliecību: "Es nemiršu, bet dzīvošu un izteikšu tā Kunga darbus." (Ps. 118,17).

E. L.

BAZNĪCAS PĀRSTĀVJU SANĀKSME STOKHOLMĀ

Ik pa divi gadiem reizi notiek mūsu baznīcas darbinieku kopsapulce, kuŗā pulcējās draudžu pārstāvji un mācītāji, lai pārrunātu baznīcas dzīves jautājumus, pieņemtu pārskatus par padarīto un izvēlētu Baznīcas pārvaldi nākošajiem divi gadiem. Šogad minētā kopsapulce notika 22. februārī. Mācītāji savā konferencē bija pulcējušies jau sestdien, 21. februārī. Mācītāju konferencē piedalījās arī Baltijas trimdas baznīcu komitejas pārstāvis zviedru mācītājs D. Svenungsons. Kopsapulci, kuŗā piedalījās 15 delegāti no 11 draudzēm, 2 rel.kopām un 4 draudžu mācītāji, ar lūgšanas svētbrīdi ievadīja un izsmeļošu pārskatu sniedza Baznīcas pārvaldes priekšnieks prāv. J. Teriņš. Pēdējo divu gadu laikā noturēti 307 dievkalpojumi, sarīkoti 85 draudzes vakari, dažādi garīgi akti, svētbrīži un referāti (8). Latviešu mācītājiem piedaloties, kristīti 55 bērni (32 zēni un 23 meitenes), iesvētīti 40 jaunieši (19 jaunavas un 21 jauneklis), laulāti 20 pāri, apbedīti 22 tautieši (13 vīrieši un 9 sievietes), dievgaldnieku skaits - 716 (332 vīrieši un 384 sievietes). Draudžu garīgās aprūpes darbu veikuši 8

FORM No. 3547 Requested

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

mācītāji, no kuŗiem viens pag. gada novembrī aizceļojis uz Austrāliju.

Prāv. J. Teriņš savā ziņojumā pieskārās arī zviedru baznīcas ''disenteru'' likumam, atsevišķi dzīvojošo tautiešu ieskaitīšanai garīgā aprūpē un grūtībām, kādas bijušas jāpārvar baznīcas, draudžu un mācītāju savstarpējo attiecību koordinēšanai.

Par baznīcas pārvaldes priekšnieku nākamājiem divi gadiem ievēlēja līdzšinējo prāv. J. Teriņu, pārvaldē: par garīgiem locekļiem māc. J. Sviķi un māc. K. Vekmani, bet par laicīgiem locekļiem - prof. J. Vārsbergu (Stokholmas dr.) un H. Tepferu (Stokholmas Sv. Jāņa dr.), A. Krastu (Vesterosas dr.) un A. Rulli (Halstahamaras dr.).

K. Vekmanis

NLC

Š.g. februārī par Nacionālās luterāņu padomes (NLC) prezidentu vienam gadam ievēlēts Augustānas baznīcas galva māc. Dr. Oskars A. Bensons (Rev. Oscar Benson), par viceprezidentu - Amerikas luterāņu baznīcas (ALC) galva Dr. Henrijs F. Šū (Dr. Henry F. Schuh).

Līdzšinējais NLC prezidents māc. Dr. Lorenss M. Steivigs (Rev. Dr. Lawrence M. Stavig) šo amatu bija pildījis satversmē paredzēto maksimālo laiku - 3 gadus.

VISAKTUĀLĀKĀ PROBLĒMA

Pēc LWF sekretāra Dr. Lundkvista (Dr. Lund-Quist) vērtējuma, kristiešu materiālie un financiālie ziedojumi Rietumeiropai daudz palīdzējuši pasaules miera uzturēšanā, ''jo tie palīdzējuši izkliedēt aizdomas, bailes un pat naidu'', taču aktuālākā rietumu kristiešu problēma esot - kā ''uzturēt dzīvu'' savu brāļu ticību aiz dzelzs priekškara.

BAZNĪCAS BALSS

Nākošie divi gadu desmiti, teica NLC direktors Dr. P. Empijs (Dr. P. Empie), noteiks cilvēces vēstures gaitu uz paaudžu paaudzēm. Šādos apstākļos baznīca mūsu laiku sociālo, politisko un reliģisko strāvojumu ietekmēta, tajos nevar palikt indiferenta. Atbalstīdams Dr. Empija viedokli māc. R E. Vandeusens (Rev. R.E. Van Deusen) uzsvēra, ka jāapsver visi līdzekļi, kā pasaules krizes laikā mainīgos notikumus interpretēt kristīgā garā. Baznīca, kas savu pārliecību noklusē, ar to vairo tos spēkus, kaş darbojas pretējā virzienā.

Luterāņu baznīcai Amerikā šo uzdevumu apgrūtina tas, ka te nav iespējams runāt par vienu, bet jārunā par vairākām luterāņu baznīcām; tādos apstākļos, gadījumā, ja audzināšanas, imigrācijas, cilvēka tiesību, komūnisma apkarošanas, internacionālo attiecību u.c. jautājumos skarti reliģiski principi, baznīcai grūti ko panākt, taču, ja arī stāvoklis nav bez cerībām un, šķiet, ka nav tālu tas laiks, kad cerama ciešāka sadarbība arī ar Misuri baznīcu, viena luterāņu baznīca, pēc Dr. Empija domām, tuvākā laikā Amerikā nav sagaidāma; nākamajos desmit vai divdesmit gados paredzama tikai daļēja saplūšana, ''ja nenotiek kas jauns un negaidīts.'' Ja nu Amerikas luterisms grib runāt kopēju valodu, jāatrod ceļi, kā to izdarīt caur Nacionālo luterāņu padomi (NLC).

MODERNĀ CILVĒKA MANTICĪBA

Parīzē ir pāri par 34.000 gaišreģu, okultistu un visādu pareģu. Viņu apmeklētāju skaitu vērtē ne mazāk kā 30.000 personu dienā.

FRIEND OF HOME

English Translation of the Latvian Paper Majas Draugs

Vol. No. 4 May, 1953 No. 5

Pastor G. Straumanis Lk. 24:51

ON ASCENSION DAY

"He parted from them, and was carried up into heaven"--so the Apostle Luke finishes his testimony about the earthly life of the Saviour Jesus Christ. On Ascension Day Jesus parted from His disciples, from His people and from the land where He had been born and lived, in order--not being bound to time and space--to belong to all men, to all nations and lands as the exalted Lord and Saviour of the world, who "sitteth on the right hand of God the Father", and from whence He shall come in great glory and power when all the days will be at an end, and when all things will be finished.

Ascension Day is a great day. As a matter of fact it should be a great holiday of the Church when we all should be present in the house of God in order to receive the blessing of grace and peace from the exalted, holy Lord. We should praise God joyfully and sing: "Raise Thy hands in blessing, Lord, Bless the hearts in Thee confiding."

Ascension Day is the day of the triumphant Christ. The Son of God and Man triumphs over the evil of the world, over sin and death. With His merit He has gained the reward of eternal life for all who believe in Him and who follow Him. He has finished the work of salvation and He is carried up into the highest heaven, into the glory of the Father. Being God, He was not ashamed of being like one of us. He humbled Himself, He sacrificed Himself, He suffered and died for our sake, He remained obedient to God in all matters unto death, yea, the death of the cross. "Wherefore also God highly exalted Him, and gave unto Him the name which is above every name; that in the name of Jesus every knee should bow, of things in heaven and things on earth and things under the earth, and that every tongue should confess that Jesus Christ is Lord to the glory of God the Father" (Phil. 2:9-11).

Wonderfully bright is the moment of parting: Christ, freed from all earthly laws and heaviness--is carried up towards heaven, towards the eternal Father. His hands, which had healed so many on earth, were lifted up in blessing over the group of disciples and over all the world. This moment probably was so nice and sublime that the disciples, as if transformed in spirit, as if carried up with Him, saying not a word, looked into heaven where in divine glory and perfection their Lord and Master went--now the Lord and Saviour of the entire world.

They were not sorrowful, they did not weep. No, with bright countenance, with hearts full of faith and courage, they hurried back to Jerusalem in order

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

to start the great job: to go around all the world and to make all men His disciples. They were impatient to tell of what they had seen and heard, to testify with joy and without any fear that Jesus is the Christ, the Son of the living God,--that He is the way, the truth and the life to every one who believes. And he who believes in Him will live, he will live forever.

When in a painful moment their hearts were full of doubt and fear, they remembered His words: "Let not your heart be troubled: believe in God, believe also in me. I go to prepare a place for you. And if I go and prepare a place for you, I come again, and will receive you unto myself, that where I am, there ye may be also... I will not leave you desolate... A little while, and ye behold me not; and again a little while, and ye shall see me... Your heart shall rejoice, and your joy no one taketh away from you... In the world ye have tribulation: but be of good cheer; I have overcome the world... Peace I leave with you; my peace I give unto you: not as the world giveth, give I unto you...I came out from the Father, and I am come into the world: again I leave the world, and go unto the Father." (John, chapters 14-16).

Is it possible that the parishioners will not be present in such a moment--on the day of Christ's Ascension, on the day of His exaltation,--on the day of His triumph?

It is a nice day, the day of Christ's Ascension. It is a nice belief in His ascension. It is bad that we do not celebrate it as once--at home. We have lost many a thing.

Some, who do not believe, say: "Resurrection, ascension, what? It is a wonder. We cannot believe in it." Yes, it probably is a wonder, a wonder that is to be found in everything: in a tiny seed from which a big tree grows up, in a grain of wheat that falls into the soil--and still remains alive, in a man who comes into the world, in a thought, and in God, who is in eternity,--a wonder through which we are and exist, and are raised up forever. How can one not believe in it? "Believest thou this?"

* * *

K. Kruza

THE STRONG HAND

He who leads down a mountain torrent,
Is always near to you and leads you,
In death or life--He's always present.
He who leads down a mountain torrent,
With hand outstretched in dangerous moment,
Is strong enough to hold and lead you.
He who leads down a mountain torrent
Is always near to you and leads you.

* * *

Pastor Osvalds Gulbis

THE SPIRIT THAT GIVES LIFE

There are people in the world who know not what they do. They crucified Christ and they crucify each other, if necessary. Christ has prayed for them (Lk.23:34). And there are people in the world who do not know what they really want. They have no peace themselves and they certainly cannot bring peace to others. Christ wept over them (Lk. 19:41). They are not satisfied with the old-fashioned. The sky at home seems too low, the father's house--too narrow, life's burden too heavy, and God's world--a failure. They argue vigorously, they are always searching, they look desiringly at every peak. When having reached a peak, however, they sigh: there is not much at hand of what they had expected. Then they lift up their heads, and behold, there still are higher peaks. And they climb up higher. What do they look for? Well, the trouble is: they do not know themselves, they just long for something new, for something better.

Now what is the new?

1. Some fifty or more years ago our fathers and mothers, standing on a graveyard hill, sang a hymn about this world. They were not satisfied with it. The autumnal winds bent the white birch-trees on the graveyard hill and sorrows bent their white heads. They were taught to bend and they had learned to bend. The lords were sharp, the Czar was far away, and God--visiting the iniquity of the fathers upon the children unto the third and fourth generation...What else could they do?--Only to submit, for the Son of God Himself had submitted Himself and emptied the bitter cup down to the bottom. It was not easy to follow His example, no, not at all. There was many a thing with which they could not reconcile themselves. And they expressed their dissatisfaction with this world of ours in a sad hymn, longing for a better world--in heaven.

At the same time their sons and daughters, marching along the graveyard and hearing the old generation singing, really could join--with at least up to the first part of their hymn. They did not do it, however. They had their own song about a new world which they were going to build. They raised up their young heads. Their eyes flashed. Their song roared as a rough sea and they themselves --held upright like pines in the dunes, fighting with the winds, rather ready to break than to give up. There was so much wickedness and injustice in this world, and only because the people did not persist, they thought. No, they did not bend either to Caesar, or to God...

Years and years have passed. What has been reached? In addition to the sufferings of our fathers we have now also the sufferings of their sons. And the sufferings of the sons are even greater. There was much wickedness in the past, but there is even more wickedness now. A peak of a huge mountain has been reached, and all that we say is: we are not satisfied with this world of ours.

2. Can the Kingdom of God really be reached but in heaven? Jesus has certainly taught us to pray: "Thy kingdom come", and obviously <u>on earth</u>, for in heaven it is already at hand. The Apostle writes: "...we wait for new heavens and a new earth in which righteousness dwells" (2 Peter 3:13). Must one but <u>wait</u> for new heavens and a new earth--or rather to say for the Kingdom of God? Jesus has urged us: "But <u>seek</u>... His Kingdom and His righteousness..." And if the Kingdom of heaven is like a treasure hidden in a field, which can be found (Matt. 13:44), then at the same place we also read that it can (or rather--must) be searched for. "Again the Kingdom of heaven is like a merchant <u>in search</u> of fine pearls, who, on

finding one pearl of great value, went and sold all that he had and bought it". (Matt. 13:45-46).

But why has the Kingdom of God been delayed? Why has it not been reached either by our fathers, through giving in, or by their sons, through refusing to give in,--of course as far as the first ones really expected its coming on earth and as far as the others have sought the Kingdom of God. No one can deny it--we have been in search of pearls, and we have found many fine ones. Why have we not found the pearl of "great value"? One could think the price was too high. We could not follow the merchant's example--we could not sell all that we had. Nevertheless, if one can say that about the fathers, one cannot say that about their sons. Their poet is really entitled to say that he who has been caught by the fire of the "highest idea" does not care whether he will perish or stay alive, he does not care for himself or for others, he offers as a sacrifice even his "dearest" for it. (Rainis, "The Single Star").

It is not easy to find but one answer to scores of questions. Nevertheless, it seems there is only one answer: we have not even the slightest idea what the "great pearl" looks like. We just search for it. As in the time of the ancient Romans, we still think that the Kingdom of God means "food and drink". And as the man of the Middle Ages, we still think: we will be saved by the "written code". The written code kills; the Spirit gives life. And "The Kingdom of God does not mean food and drink but righteousness and peace and joy in the Holy Spirit" (Rom. 14:17).

3. Yes, the written code... We expect too much from a written code. We believe that the written code is almighty, that the written code will save us, preserve us and make us happy--the figures and the paragraphs, the books and the words, the charters and the constitutions, the letter of the law and the letter of the Scripture. No, the letter is only a sign, a shell. A nut feeds only him who has pulled out the kernel. Woe to them who are offering but shells to the hungry ones!

He whom we are expecting, he for whom we are looking, he whom we must find and receive is the Spirit. It is the Spirit that gives life (cf. also John 6:63). It is the Spirit that gives revival (John, chapter 3). The Spirit brings enthusiasm and unification (Acts 2). "New heavens and a new earth" is there where a new Spirit is, and the Kingdom of God is there where God's Spirit is. When hungering after the Spirit a man is able even to cut as dear bonds as those with which he is bound to his family, home, and friends of his youth. When hungering after the Spirit a man sometimes even rebels against God, for he also has often sought God in the written code. God is a Spirit, not the written code.

And the more we live under this sun, the more we perceive that the new Spirit for whom we are searching, as if for new vessels for new wine--in the end it is the same "old-fashioned" Spirit who was moving over the face of the waters once (Genesis 1:2). He is still moving like that.

Friends, being tossed by dark waters, being pushed away from the old shores, being separated one from the other, and having lost probably more illusions than earthly treasures--do not lose faith in God's Spirit. Do not think one cannot find Him in this world of ours anymore. Even the world of ours is not without God's Spirit. Nevertheless, like the dove of Noah, He usually has no place where to set upon. Since the beginning of the world He looks for a dwelling place and cannot find it.

Let us rise above the godlessness, faintheartedness and shortsighted servitude to the written code of our era! Let us rise upward like the peaks of the mountains over the dark waters--humbly bowing to God and His Christ and fearlessly resisting antichrist; and, behold, our era will also be elevated with us. A new earth and heaven? No, they are good enough--we do not need them new. But there will be another Spirit. And on earth righteousness and peace and joy will be dwelling.

* * *

Prof. K. Karklins

MY WAY TO GOD
(The end)

Here I must extend my proper gratitude also to that man of honor who was my educator and my teacher of religion in the training-college for teachers. I mean the man who was a young theologian then and professor of theology later--Karlis Kundzins. I do not know what was more valuable for me: his lessons or our private conversations. His lessons were very interesting. However the conversations at his home were even more interesting. I often stayed with him for hours. I was like a thirsty person, he--like a refreshing well. He was a teacher by God's grace. He never got tired of my questions. In his life's afternoon, let here be expressed my thanks for the nice hours and for the sincere conversations which he devoted to me. Now I understand how much one person can do for the benefit of another person. A divine light radiated from him to his pupils. This light has shone upon the paths of my life. Indeed, a great man is like a sun, he gives and gives and does not ask anything for himself.

In my religious searchings I came to God's immanence at last. If God does not dwell behind the stars, then He dwells in the heart of man. There is the throne of God. Thus from God's transcendence I came to God's immanence. I did not understand then that I had not solved the entire problem of religion yet. For this reason I had to come back once more to the question of religion in the afternoon of my life. More about that later. Then I came to the cognition that moral rules still existed. They were just written in human hearts. I was satisfied with this cognition then. Sometime later, when already familiar with the religious thinking of R.Blaumanis, I found in the works of the latter, thoughts which were similar to mine. In his dramas, "The Living Water", and, "The Saturday's Eve", his religious thoughts were expressed very clearly. The writer had picked out the Skarbalt's monologue of his play, "The Living Water", and had it printed separately with the title, "My Faith". Thus one had to understand that Skarbalt's views were also Blaumanis' personal views. This discovery pleased me very much. I was not alone in my thinking. There was a man who was of the same opinion. As his later writings show, R. Blaumanis did not stop at the immanence of God. At the end of his literary activities the writer combined God's immanence with His transcendence. It turned out later that also Fr. Barda's views were similar to those. He, however, always bound God's transcendence with His immanence.

For the time being my torture ceased. The answer was temporarily postponed. There was joy in my soul. Such was my first religious crisis. It ended safely. I became more earnest, deeper. I understood that all religions were searching for God. All religions had the same goal, only the way was different. I became tolerant of all religions.

A crisis very similar to mine was experienced by many Latvian youths in the

beginning of the 20th century. It was an active period in the European spiritual life. A thorough revaluation of all values--religious, moral, aesthetic, etc.--occurred then. New ideas streamed abundantly from West-Europe. Latvian youth searched for deeper and broader spiritual life. It turned to a spiritual world of wider horizons. This spiritual growth, however, was rather hard. It asked for a great spiritual tension. Nevertheless, the spiritual world became wider and deeper. And it was the reward of hard sufferings. There is no bargain in the spiritual life, as every spiritual growth is bound to a deep suffering. In his youth, however, a man survives the spiritual struggles more easily than when he becomes aged. In youth they make the human life beautiful and wider, in age--they make it narrow and destroy it.

I lived in my manhood with my earned knowledge. Life went upwards and I moved along the highway of life courageously. I read the works of L. Tolstoy with enthusiasm. He seemed to me the consciential voice of a European. Even his childlike faith in God was destroyed by the war of Sevastopol. Now he praised life and felt well. In his novel, War and Peace, through Pierre Besuchoff he expresses this cognition: "Vivacity is all that counts, vivacity is God." A similar cognition in the days of his manhood was proclaimed also by R. Blaumanis. Thus in his poem "Renatus" he exclaims:

World of God,
How beautiful you are!
Life of many colors,
How much I like you!
How your fire
Burns inside me,
How its heart
Rises up
To the invisible peaks!

I have always been fond of R.Blaumanis. And I have liked L. Tolstoy as well. I lived... I worked...

But then came the second trial. I stood at the exit of life. World War II expelled me out of my nice position. I became a refugee. I worked in the refugee school, I studied the Latvian folk songs and spiritual writings. Once in a while I went to the Baltic University for lecturing. I lived. I still lived spiritually. But otherwise I faded away and so did many. It was not a real life; it was just imagination.

While an expellee I really experienced how wicked men can be, even they who claimed to be intelligents. They ate bread which they had not earned, and everyone quarrelled with his neighbor. There was many a man who had entirely lost true humanity. It quite often happened that spiritually inferior men became leaders, made their lives easy, and despised spiritual values. Doubt arose within me again. The problems, being not thoroughly thought out, emerged from subconsciousness. Religious problems knocked at the door of the consciousness. I doubted and suffered again.

Now the question sounded like this: May one imagine God as father? Is He a loving and merciful father? He is great, strong and mighty. He is inconceivable, profound. He is superpersonal and transcendent. One can just anticipate Him by intuition. All the explanations of God are just symbols. We imagine God by symbols. Also Jesus Christ talked in symbols, in parables.

This time, however, my religious crisis was not as bad as before. I came

to the answer soon. And in my searching I felt my mother close to me again. Which symbol is more understandable, deeper and nicer than the symbol of father? God is father. He governs and guides mercifully in life and in death. The father at home--there is the end of all sufferings and tortures. And now I peacefully fold my hands and pray: "Our Father who art in heaven..."

As a man, as a teacher, as a scientist, I always have acted according to God's will. I have opened for the Latvian youth a nice world of Latvian and foreign poetry, I have come to new ideas in the field of Latvian folk songs and of the Latvian literature. I have had more sufferings in my life than joy. I have suffered from men in particular. In general--they are men who make the world wicked. Men still are far from a real humanity. I have often admired the eternally great, wide, mighty nature and I have grieved at the narrowness of the human horizon. Willy nilly the words of J.J. Rousseau come to my mind: "All is good that comes from the hands of the Creator, and all becomes ruined in the hands of men."

I have come back to the transcendence of God. God is above the world, life and men. He with His eternal intelligence guides the world, life, and men. But He is immanent at the same time. He is active in the world in life and in men. Now in my religious thinking I combine God's transcendence with His immanence.

This is the result of my religious searchings. I have lived in accordance with God's will. He has graciously guided me and blessed my joys and sorrows, my ways and paths. I trust in Him while living and when dying.

* * *

M. Rozentale

"BARABBAS" by PAER LAGERKVIST

If Christian ideology means also to visualize Christian images, one could have the impression that more writings about biblical and Christian themes could bring the Christian ideology nearer to the reader. Unfortunately not every writing that visualizes Christian images can be estimated positively, for as a matter of fact, the writer's fancy maintains the opportunity of changing everything. Therefore the manner in which a Christian image is shown and described is much more important than its just being mentioned. A writer with quite a contradictory approach and evaluation of the Christian ideology can reproduce Christian images in quite a different conception, thus not supporting the Christian ideology but destroying it. There are writings in which, despite Christian scenery, we find the decrial of Christian conviction. Barabbas, a novel by Paer Lagerkvist, fits here as an example.

In this novel there has been described the time when Christ was crucified instead of the murderer, Barabbas, and there when the first Christian parishes were organized. There are many pages devoted to this era, its people, and historical persons; nevertheless, the work itself is not historical either in its form or in its content. The writer's style is modern, naturalistic, and one can hardly accept the described events and persons of the past as they have been given. I am going to quote some characteristic comparisons which demonstrate the style of the novel and the writer's conception which, as a matter of fact, is neither acceptable to a Christian nor to him who recognizes the cultural values of the western hemisphere. Christ has been described "with a weak miserable stature and with arms in which he hardly could hang, with a mouth that hardly could utter a

desire for water. He (Barabbas) did not like such a man who was crucified according to his own wish. He did not like him a bit. He worshipped death itself.He (Jesus) made him sick." (pg. 59). In another passage one can read these words about Christ: "a strange man... His beard was thin and His breast without any hair as of a young lad. He (Barabbas) did not like Him." (pg. 9). The description of Christ's mother reads as follows: "She looked like a peasant woman, peevish and rough. She probably felt deep compassion for Him, but it looked as if she blamed Him, because He hung there, because He had done something for which He was crucified". (pg. 11). About the Christian church these thoughts: "What crazy people who could believe like that" (pg. 37), and "In the meetings of which many swung their bodies to and fro and, it seemed, did not know a thing that occurred around them" (pg. 77). Peter has been called "the big redhair from Galilee" (pg. 76) whose speeches "in fact were nothing important."

If these characters do not correspond to the statements which we can find in the Scripture, but evidently have been formed by the writer's imagination, then one must ask, what do these characters represent, symbolize? In whose favour and on what necessity has the Christian tradition been distorted?

One might suppose that such a description of Christ and such a description of the Christian church has been given for the reason that in such a way they have been seen by a murderer, Barabbas, the central person of the novel. In other words--the writer has portrayed a world seen from the primitive and savage point of view of a criminal who, certainly, is not able to comprehend the meaning of the things, who is not able to see light in darkness, for he is not able to ascend to a higher moral standard. And Barabbas has been portrayed as such. His world is dark ("there was not any light anywhere' pg. 62); he loathes the world (pg. 164), he loathes faithful men, he loathes everything (pg. 93). He has no God (pg. 141). He certainly has noticed that Christ is somehow different, but he cannot comprehend Christ's divinity. He sometimes feels somehow attracted, even impressed; nevertheless, as soon as he must suffer for Christ's sake, he denies Him easily and he misunderstands Christ's teachings always. It is indeed hard to expect a different psychology from a murderer. But for what reason does the writer make the reader visualize and evaluate the Christian life through the eyes of a criminal?

Describing an environment which a Christian approaches with reverence, from a murderer's viewpoint, the author pours his contempt over it and his shocking comparisons hurt the feelings of any reader, providing he has at least a bit of sensitiveness. Then why this book?

In order to materialize the basic ideas of the novel, namely the wicked germs of human nature, his wrong way in darkness, his obsessiveness, the satanic in man, (Eugene O'Neal and others) does not necessarily ask for such a choice of environment. At the writer's disposal there are all eras, all persons, as well as the things that have never occurred, things which have been created just by the writer's fancy. I certainly do not see any necessity and excuse for such a choice of persons and environment. And if "we are not entitled to accuse a man because he has no God" (pg. 174), then one is entitled even less to hurt the feelings of those who have a God, including P. Lagerkvist who, using the words of Janis Grins (Janis Grins "Paer Lagerkvist", "Cela Zimes", No. 8, 1951, pg.310), has lost his faith in the traditional God."

A writer can express his ideas, taking as a background his era or a fantastic environment which does not associate with any historic or religious image, especially if there are problems touched which reiterate in all eras. Thus he may

not only preserve soul freshness in his description but also avoid any offence of recognized values when expressing his even negative point of view.

The entire novel is an irony about life, men and God. All the religious characters have been described from an ironical viewpoint. Even the concluding words are irony. When Barabbas dies,being crucified, he utters: "Into Thy hands I commend my spirit". However, it is spoken not to God, but to the darkness. Thus this novel is far off, not only from the Christian ideology, but also from life itself, in which one can find mostly normal individuals. It has been created by the writer's fancy which, for some part, walks along the way of decadents who long for total freedom in the choice of themes and expressions,--for some part--along the way of expressionists, who stress the subjective description, and for some part--along the way of existentialists who discover the evil in men. It is the way of a chaotic, unclear art.

At the conclusion one has reason enough for worrying where the literature of the western hemisphere guides us--if it does not pay any respect to the sacred feelings of it, despises cultural values of a millenarian age, and if it cannot give any new substitute in that stead, are the writers of that sort aware of their responsibility towards the cultural values? Was this work worthy enough to be translated into Latvian, whilst there still are untranslated works that can enlighten our conscience through positive ideas, that can show us the real life of many colors like a rainbow, and that can preserve the cultural values, through which Europe has been strong and which it has presented also to other continents?

* * *

Pastor Osvalds Gulbis

WHAT DO OTHERS SAY?

There are not many writers who have been honored by the Nobel prize. However, if someone can use the title "Nobel prize winner",--and Paer Lagerkvist certainly can--it means that his works have been judged by experts.And one can rely upon an expert's judgment in general. Nevertheless, who are the experts in this case? The critics of literature, of course. And what has been the subject of their interest? The artistic description of the author, of course,--how well the author has succeeded in giving an artistic form to the described things--prose or poetry --it does not matter, an era two thousand years ago or the other day, Christ or Barabbas--it does not matter. Thus judge the experts of art and they are right, in a certain degree at least.

Nevertheless, so judged Pilate also. He was a little in doubt but in the end he did not care. The Jews, however, did care. They cried: Barabbas! And the Christians do care. They say: Jesus!

Certainly one must be careful in drawing parallels like this, for, strictly speaking, an art work does not depend on its subject. The latter can be hell as well as heaven--it still is an art work. Nevertheless, a reader, especially if he does not look just for artistic values, certainly cares, and so does the artist himself, for he too in the end must answer the question: hell or heaven, Christ or Barabbas? Dante chose both. And so has Lagerkvist done. Yet one of the subjects dominates: in Dante's work it is hell, in Lagerkvist's - Barabbas. Who could feel hurt then if a reader asks: Why Barabbas? As a matter of fact, the author has put this question to himself as well.

The Bible, however, just mentions Barabbas. We do not know anything of him, except a short notice: "a notable prisoner", "an insurgent", "a murderer". On the other hand, each page of the New Testament tells us of Jesus. Barabbas, called the murdered, and Jesus, called Christ, the Saviour--a characteristic choice indeed.

One thing more. From a good artisan, not from a good artist, we expect a good copy. An artistic image can differ, and this is exactly the thing which we expect from an artist, namely that he has a different conception. An artist can ignore the "pattern", the proportions and so on--and his art work has not suffered a bit, quite on the contrary. But if we smile at a peasant who, in an art exhibition, standing at a picture called "The Hay Harvesters" wonders: "But with such a scythe one cannot mow!" Then it is quite wrong to smile at a Christian who, when reading a book like this, is quite confused.

A scythe with which one cannot mow is not a scythe, and a Christ or an early church that have been portrayed so carelessly or so arbitrarily that one can hardly recognize them, are not a Church of Christ and not a Christ either, at least not in the conception of a Christian.

Taking herewith the liberty of adding these remarks, and hoping that someone else will express his opinion as well, as a comparison and as a supplement we reprint here the judgment of Mr. Brogan, the editor of"British Weekly". His judgment, by the way, is interesting also in that respect that it shows how easy one comes to a misinterpretation when judging superficially.

"What happened to the man who was lucky enough to go free when the Jews roared for somebody's blood--and got the blood of Jesus?--

"He stood on the hill and watched the other men being crucified. He did not want to be there, he had not intended to be there, and there was no sentimentality in his presence. He noted the peasant face of the Other Man's mother as she stood at the foot of the cross, a face not given to the exhibition of emotion; instead, perhaps, an inscrutable resentment and some hurt bewilderment. The others in her party cried: her eyes were dry.

"Perhaps he was present on the hill with Jesus of his own free will. Perhaps not. But for the rest of his life he was not free of Him.

"Paer Lagerkvist's moving novel Barabbas, with severe restraint and subtle understanding, tells the story of the man who went free. When it was issued earlier, the book was described by a critic as a great Christian novel. It is not a Christian novel. It is certainly a great novel by a man who has travelled the long and lonely road through the darkness but here he is also an artist and he has no 'point of view'. Thereby his slanting insight into the mind, not of Barabbas but of the man of unbelief, is coloured and filled by a fearful awe. The fumbling, pitiful, independence of Barabbas is the type of all men of pitiful independence. It is not even clear at the end whether the Other Man has at last conquered the man who went free. His cry was like the cry of the Man on the cross. But was it to the darkness that surrounded him, or to the Christ who was beyond the darkness? We do not know. The author does not tell us. To tell us would have destroyed the force and meaning of the book, for it is a book about light and darkness and the interpenetration of light and darkness.

"It is not a Christian novel. It is a profoundly religious novel. Christians who think easily of their faith and cleave easily to it must read this book.

It is far from Lloyd Douglas but near to Christ. I have the feeling that Paer Lagerkvist would write shattering dialogue between Christ and Barabbas. I think he has been where both of them walked. The Christian who has not been, has not begun to walk in faith. All the excruciating loneliness of the human heart is laid bare, the sharp pathos of our independence is relentlessly exposed, and the bright hot flame of illiterate but external certainty (They want to set the world on fire) in a slave-man's heart, together they flicker and burn backwards and forwards across the pages of this profound and painful document, and at the end they are still there. Where did Barabbas go from his Golgatha? Into the darkness or into the light? He was a Jew of his own time, and a man of our time. Where did he go?"

This far the review of the above-mentioned Englishman ("British Weekly, A Journal of Christian and Social Progress," March 6, 1952). Reserving us rights to supplement one or the other of Mr. Brogan's statements with a question mark, we see that in one thing both reviews are unanimous. P. Lagerkvist's novel is not a Christian novel. A Christian reader might be interested in reading it, but only as much as he is interested in a nonchristian or in a nonchristian's thinking of Christianity. Barabbas is not a Christian. However, are we? In the very strictest acceptation of the word it is difficult to provide even Peter with this word. And if we are not--where are we going? From this viewpoint it really is a book worth reading. Nevertheless, one can doubt much whether this book will succeed in making a Christian of any of its readers.

* * *

Pastor Osvalds Gulbis

THE YOUNGEST OF JESSE

The wealthy is proud of his wealth, the wise--of his wisdom, and the strong one of his strength. The Bethlehemite Jesse, a peasant and rather short in both stature and possession, was proud of his sons. Jesse had eight sons and three of them were his majesty's soldiers. He was a little concerned only about his youngest. The boy was all right, of course. But his cheeks were round and ruddy and he had eyes like a lamb. Sometimes Jesse was not even sure whether the good Lord the last time had wanted to send him a boy. "He probably wanted to send me a girl, but changed His mind", he thought. Jesse's youngest was a shepherd.

It is a calm summer eve. The shepherd boy hangs his shepherd's bag upon the fence, and sitting at the well, takes off his shoes. He looks at the courtyard. It is as clean as a table. Then he raises his little turned-up nose. His nostrils widen. "Hmm", he coos like a dove.

The house door is wide open. Father stands on the threshold and watches his youngest son. Then he comes to the well, pulls up a bucket full of water, takes a gulp and slopes the bucket.

"Don't y'want?"

"I'm hungry", smiles the boy.

"Well, well, so you already know. Smells good, what?"

"Good. You baked flat-cakes, didn't you? And you ate up all of them, didn't you?"

"O no, Dave. Mother won't forget you ever."

"Dad, don't call me Dave."

"But it's your name."

"My name is David. I'm big enough."

"All right", says the father. "You really have gained some height, and you are a brave lad...David, mother is worrying about your brothers, and that's the reason she baked the cakes. Now come with me and tomorrow morning bring the cakes to your brothers, will you?"

The next morning David puts his shepherd's bag upon his shoulder and takes the cakes under his arm.

"Here, you have something on your way". Mother puts a half cake into his palm. "You didn't have your breakfast--and be careful. Don't go where they are fighting. Keep aside and bid your brothers come to you!"

"O mother," father gets excited. "He is not a child... Well, what are you doing there? Why do you take your sling?"

"You said yourself I'm not a child. I'm going to the battlefield. I need my armament."

"Well, don't do nonsense," father warns. "And now go. God keep you!"

The boy waves to his father and mother and - away he is.

"Mm," the cake tastes good. Mother knows how to bake them indeed. There is but one trouble: there are more eaters than cakes. For example today: going a long way and--just a half. "I'll take a bite on each hill," he decides, "then I'll have my cake longer and my way will be shorter." David walks uphill and downhill and takes a look once in a while also at the sun: is it still rising? Really, like a brazen ball taken out of a smith's forge and thrown by a mighty slinger, the sun still rises. He too would like to sling that high... but of course God alone can do that. Yes, the sun is still going up. But soon it will come down; hm, he wouldn't like to be underneath where it happens... Fie, what silly, childish thinking, David rebukes himself. "The sun is the sun, and God won't let it come down on anybody's skull."

Uphill, downhill; uphill, downhill - look, there is the oak-tree valley - and the king's encampment. "What a mess of chariots!" he thinks, "Looks like a fair. But it is good that the oxen and asses have gotten grass-forage. The pastures aren't good here..."

"Stop!" a spear pointing at him makes any advancement impossible.

All right. He can stop.

"Where are you going?"

"Me? Mother baked cakes. I'm bringing them to my brothers."

"Are your brothers soldiers?"

"Of course. All three of them. Haven't you met them? Can't you tell me where they are now?"

No. A soldier hasn't roots in the soil. He is here and there and everywhere. But the guard has certainly heard of them .

"You may go. But better leave your things here. We have had our meal already, and your brothers wouldn't have any time for eating now."

All right. The boy leaves the things. But what about the sling? May he take it? Yes, he may.

Behind the oak-tree grove - well, there the soldiers are. They have shields in their hands and swords girded at their loins. Looks fine. Just - there are so many of them! Nevertheless, a shepherd has a skilled eye. The brothers are found in a minute. The greetings are exchanged and given. Well, how are they feeling? Fine. What are they doing? Fighting. Well, well... It seems the conversation is at its end. There is just one more thing left: to say where the cakes are and - to go. Suddenly as if on a command all Saul's men are standing as a wall: side by side, shield by shield. His brothers too! Hm, this time they have been fast indeed.

Finding himself alone, David makes a turn to the left then - to the right. Ha, it's quite easy. Then he rises up on his tiptoes. It seems something is cooking here. Really just across the valley on the opposite hill there is the foe - the Philistines. But what's going on there? It seems a bear is coming through an oatfield.

"Goliath! Goliath!" The men's wall comes into motion, and David in no time is pushing himself forward. Well, he isn't exactly in the front row, but he can see everything now.

"What a fellow." David thinks, scratching his skull. "Looks like a sales woman at a fair: but instead of many clothes he has lots of armour--a brazen coat, brazen cap, and brazen shoes. And, look, how he is shining... Well, the sun is setting. It is quite low already. Ha, if such a monster would get the sun on his neck - there won't be any crying." David smiles.

Tasting the aroused excitement like a selfmade vine, the brazen man puts his left hand upon his armourbearer's shoulder and says something like "Khra, khra!"

"He is going to talk, he is going to talk," Saul's men whisper.

"Now, who'll come?" The giant takes a look around. "Or haven't you understood me? Forty mornings and forty evenings I'm telling you... Well,you tell them," the giant turns to his armourbearer.

"Men of Saul!" the armourbearer shouts, but it sounds like a whisper. "Men of Saul, choose a man for yourselves, and let him come and fight with Goliath. If he kills Goliath - we will be your servants. If Goliath kills him - you shall serve us."

"Clear enough?" Goliath expands his brazen breast. "What? O, you servants of Saul - I'll blow you off with my breath!" The giant really lifts up his palm to his big mouth and stretches his big lips: "Puhh!"

Saul's men retreat as if having trodden upon a viper.

"I'll go!" a muscular man whispers near David.

"You're crazy," fellow soldiers rebuke him.

"Why crazy." David starts. Is it his voice? Sounds like somebody else is talking, and that he - as if he would repeat somebody else's words. "If somebody's crazy," his voice says, "it's that brazen man, and he shall be tamed."

"But how, But how?" The whispering is rustling here and there.

"You're soldiers and you are asking - how?"

"But didn't you hear, if he kills..."

"Why should he?"

"But he's a giant, a giant, nine feet at least..."

"More, more... And what an armour!"

"And what a boaster!" David says and tries to find his way out. He does not like these men. They are moving backwards and rustle like crayfishes.

"Don't run away! Don't run away." A fat uncle suddenly blocks his way. "My friend, why don't you go yourself?"

"And what shall I have if I go?"

"Lots of money, your father's house free of taxes, and the king's daughter as your wife." The men burst out in laughter.

"Dave, what's going on here?" His eldest brother grasps David's shoulder. "It's my brother..." he explains and bending to David's ear he whispers angrily, "Boy, you have just left those few sheep in the wilderness and you have come down to see the battle. Go home at once! Be gone!"

"Can't I talk?" The boy tries to defend himself. Suddenly somebody else has grasped his other shoulder: "To the king!" The big brother retreats.

"All right", says the boy. "Let's go to the king."

The king takes a look at him, furrows his brow and makes an unmistakable gesture with his hand: "Go home, my son." The boy, however, does not give up. Hasn't the king asked for him? Has the king anyone else, who would go to fight?

"O dear, O dear!" says the king, "What sort of a fighter are you? Just the courage. Where is the man? O if I had men! Just one real man! I'll take that combat myself." The king has already forgotten the boy.

"You can't," the commanders of their thousands say, "You are the king."

"And what about you. Why don't you go?"

"King," David says again. "I'm just a shepherd, but I have fought. There

came a lion once and then again a bear, and took a lamb from my flock. I went after them. I caught him by his beard, like this... I smote him and dead he was..."

"All right, all right," the king smiles, "Go back to your flock."

"Don't laugh, king," the boy feels hurt. "It was not easy. Look at these scars. If God hadn't helped me, I wouldn't be alive."

Having heard the name of God, Saul considers once more.

"What did you say?" he asks. "Did you say God? God helped you? All right. You may fight. But no, not like this. Take my armour, and let the Lord be with you."

The king really takes off his coat of mail, hands it to David and even helps him to put it on.

"So, now the helmet, and here take my sword."

"Thanks, king," says David. How could one argue with a king! But he is not feeling well. Dear, this is heavy. But let me try, he thinks. David makes one step, then - another one. He moves the king's sword - no, not like this.

"I beg your pardon, king," he says. "I'm not used to them. I cannot go with these."

"But how are you going to fight then?"

"I'll take my sling."

The king furrows his brow again. Nevertheless, he has been a peasant boy himself. He knows in a skilled man's hand a sling is a dangerous weapon. So he says once more: "All right. Let the trumpets blow."

David takes off Saul's armour and gives back his sword. The king's buglers blow. Against a man of war protected by brazen armour goes - a shepherd.

"God keep you," his father had said. "The Lord be with you," said the king. "Lord, help me!" now prays David himself also. However, can God protect him who is not protected by an armour?

When Goliath notices his enemy, he feels hurt and gets mad.

"Couldn't you find at least a male?" he roars. "Am I a dog that you come to me with a sling? I'll smash you. I'll grind you... O, gods, there isn't enough food even for the birds! Give me five of them, ten of them..."

"Brazen man," says David calmly. "You come to me with a sword and with a spear. I come to you in the name of my Lord. And the vultures are circling round your head already."

Goliath stops, lifts up his head and grins. Then swinging like a bear he comes closer.

David bows, takes five smooth stones from the dried up brook, puts four of them into his shepherd's bag and the fifth one - into his sling. The brazen bear comes

nearer and nearer, his eyes half closed. David has forgotten the soldiers and the king. He sees but this giant coming---it's a bear indeed, he thinks, a bear thirsting for blood. Even more dangerous--he has a spear in his hand and he is raising it. He is raising it higher and higher. God, help me! If I fail - it's an end to all of us. "Now!" it seems somebody had said to him. David makes a circle in the air with his sling, then he lets the stone go. Being bent forward, he waits. "I hit him, I hit him, right on his forehead," he thinks. The spear in the giant's hand makes a zigzag, then it keeps going up. Suddenly the giant totters and falls on his knees. The brazen man stretches his arms and falls on his back. Not far from him his spear with its point in the soil swings, then it falls beside his bearer.

"Thank God!" David wants to say, but he cannot utter a word. He has lost his voice, his lips shake and his knees bend. He lifts up his head. A brazen sun is falling right down upon the heads of the Philistines. They flee.

"Hm, father is going to scold me," David thinks. "It's getting dark, and I'm still here. And I did not give the cakes to my brothers. - But - what about the men? Are they crazy? Where are they running to?"

Swinging their swords and roaring savagely, Saul's men pass him. They are pursuing their fleeing enemy.

* * *

NOWADAYS

THE LATVIAN EVANGELICAL LUTHERAN CHURCH LIFE IN FRANCE

is lead by Pastor Edgars Lappuke, who started his theological studies in Riga, but finished them in France. On June 18, 1950, he was ordained at the St. Jean's Church in Paris and called to serve the prospective Latvian Evangelical Lutheran parish in France.

The work of organization was successful, for the widely scattered Latvian "family" longed for the living Word of God. There are several reasons to be taken into account: 1. the seed, sown already when at home had made deep and strong roots in the souls of the Latvians; 2. the refugee period had not succeeded in destroying these roots, quite on the contrary: the souls of the Latvians hungered after the Bread of Life, and wanted to receive it in the same way as in the church at home, in listening to the Word of God in their native tongue; 3. a significant factor was also the social necessity of fellowship - to meet friends, to strengthen the bonds of friendship, to find new acquaintances and to make common plans for the future.

The situation of the Latvian Evangelical Lutheran church in France reminds us of a country parish at home and of the days when a Latvian farmer put his horse to his carriage in order to attend the church at a distance of some tens of kilometers. The Latvians in France are so scattered that one can find them in 45 different departments of France. To the solemn state festivals in Paris people come from a distance of 500 km. and more. There are about 700-800 Latvians in France, and about half of them are members of the Latvian Evangelical Lutheran parish in France. Material help of LWF has made the pastor available to hold services, perform baptisms and weddings as well as burials also outside Paris. Some

difficulties arose through the fact that the Latvian pastor has but one Sunday free in a month to visit the more distant places. On the rest of the Sundays he is occupied with his French parish. Nevertheless, God has blessed the work. Despite the rather difficult material conditions the spirit of the Latvians in France is alive and a quite remarkable unity is reached in the Latvian "family". The pastor, being also the vice-chairman of the Latvian Relief Committee in France, has strived for good cooperation. In these efforts he has been supported also by the Ladies Aid.

In order to reach a united "family" and a healthy spiritual life, two monthlies are published: "The Latvian News Bulletin in France," by the Committee, and "The Might of Faith" by the parish. By help of the latter, youth work has also been done, for there is but one Sunday School, namely at Monthion where the pastor goes by his bicycle every Thursday afternoon, for the pupils have their day off then. It is a 40 km. ride, and there is a group of 15 Latvian children. Also the confirmation classes have been organized by the help of correspondence. In September, 1952, 4 Latvian girls and 3 boys were confirmed in Paris and only one girl was from Paris. As there are but rather few Latvian services outside Paris, the confirmed members look for any opportunity to receive the Holy Communion.

In 1950, fifty Latvian aged people came to France from Germany and Austria. They were located in 14 different Catholic old people's homes in 14 different towns. Most of them were Lutherans, and they could hardly accustom themselves to the new living conditions and to the order of the Catholic homes. The pastor certainly had to help them by visiting them on weekdays and by supporting them as much as his fellow countrymen could provide him. In 1952, twenty of these aged people expressed their wish to go back to Germany and now are saying thanks to God in Berchtesgaden and Forbach - that they were allowed to return. However, some of them who still are here complain because of the unfitting milieu and because of not quite sufficient meals. You should imagine how thankful they are for Majas Draugs which the pastor distributes to them. Several Latvian groups try to support them as much as they can. The larger Latvian groups are at Lion, Milus and Strasburg, as well as the group of Northern France. There are some 100 Latvians in Paris. But there still are many Latvian families in France who have not heard there the Gospel in their native tongue, and they, not losing their faith, are waiting and waiting, perhaps someday...

At the great Hannover Assembly the Latvian pastor of France had the opportunity to meet some of his collegues and his old Archbishop - it happened after a great number of years and it gave him great strength and encouragement: "I shall not die, but live, and declare the works of the Lord." (Ps. 118:17).

Pastor E. Lappuke.

* * *

CHURCH REPRESENTATIVES IN STOCKHOLM

Every two years our parish workers come together in order to discuss current problems, to accept reports, and to elect the Board for the next two years. This year the meeting was held on February 22. One day before, the pastors met in a conference where also Rev. D. Svenungsson took part. Rev. D. Svenungsson, a Swede, represents the Committee of the Baltic Churches in Exile.

There were 15 delegates and 4 pastors present. They represented 11 parishes and 2 sections. The conference was led by Provost J. Terins, the Chairman of the Board. He held the opening devotions and gave a thorough report. During the last two years 307 services were held and 85 different spiritual gatherings, including

8 lectures, arranged. 55 babies (32 boys and 23 girls) were baptized, 40 youths (19 girls and 21 boys) confirmed, 20 couples were married, and 22 persons (13 men and 9 women) buried. The number of communicants - 716 (332 men and 384 women). Spiritual care was accomplished by 8 Latvian pastors, one of whom left for Australia last November.

Provost J. Terins in his report touched also the law of the Swedish Church concerning dissenters, the problem of the spiritual care for the Latvians who are living separately, and the relations between churches, parishes and pastors. Provost J. Terins was elected as the chairman of the Board for the next two years; as members: J. Svikis and K. Vekmanis (pastors); and as lay members--Prof. J. Varsbergs (Stockholm) and H. Tepfers (St. John's congr. in Stockholm). R. Ritums (Stockholm), A. Krasts (Veteros) and A.Rullis (Hallstahammar) were elected as the members of the Board of Examiners.

Pastor K. Vekmanis.

* * *

N L C

In February this year the head of the Augustana Lutheran Church, the Rev. Dr. Oscar A. Benson, was elected as the new president of the National Lutheran Council for a one-year term. American Lutheran Church president, Dr. Henry F. Schuh, was named vice-president of the Council. Dr. Benson succeeds the Rev. Dr. Lawrence M. Stavig, who had served as president for the three-year constitutional limit.

* * *

THE MOST IMMEDIATE PROBLEM

According to Dr. Lund-Quist, executive secretary of the Lutheran World Federation, Christian generosity in the form of material and financial gifts to western Europe has been a powerful influence in promoting world peace because it has helped to remove suspicion, fear, and even hatred. Nevertheless, the most immediate problem of Western Christians today is "to keep alive" the faith of their brethren in Iron Curtain countries.

* * *

THE VOICE OF THE CHURCH

The next two decades will be "decisive in determining the course of human history for generations," said Dr. Paul Empie, the executive director of NLC. "Under such circumstances the church cannot remain indifferent to or unaffected by the social, political and religious issues of our time". Also stressing the need for the church to "explore every means for bringing a Christian interpretation to changing events in a time of world crisis", was the Rev. Robert E. Van Deusen. A church which does not voice its convictions "thereby increases the strength of forces working in the opposite direction", he declared.

Because the Lutheran Church in America is divided into several groups, it is very difficult to accomplish this task, i.e. to make its influence felt when it has something to say on the religious principles involved in public education, immigration, human rights, the struggle against Communism, international relationships, and other issues. The situation is not hopeless anyway, however. Even a pattern of closer co-operation with the Lutheran Church - Missouri Synod may not

be too far off. According to Dr. Empie, within the next decade or two only limited or partial mergers will occur, "unless new and unexpected developments take place". If American Lutheranism is to make any corporate witness it would seem necessary to find a way to make it through the National Lutheran Council.

THE MODERN SUPERSITITION

There are more than 34,000 fortune tellers and occultists in Paris. Their visitors mount up to 30,000 persons a day.

* * *

Published by
National Lutheran Council
327 South LaSalle Street
Chicago 4, Illinois